

Piekdiena, 2017. gada 8. decembris

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Degustē
Alsungas
gardumus.
4. lpp.

Iekļūst mājā
caur logu. No
policijas ziņām.
3. lpp.

Svētdien –
otrā
Advente.
3. lpp.

Pielikums

RADQŠĀ Kuldīga

Uzvar filma
par attiecībām

Meklējiet iekšlapās!

Lai bērni justos droši

Kuldīgas policijas iecirkņa nepilngadīgo lietu inspektore Linda Laula kopā ar kolēģi Runci Rūdi jautājumus par drošību uzdod pirmklasniecei Livai Kudrovskai. Par pareizām atbildēm meitene saņem uzlīmes.

„Bērniem, kuri iet skolā, jāzina, kā rīkoties, lai sabiedrībā justos droši,” vakar, tiekoties ar Kuldīgas Centra vidusskolas pirmklasniekiem, sacīja Valsts policijas Kuldīgas iecirkņa nepilngadīgo lietu inspektore Linda Laula.

Supervaronim nepazust – ar tādu kampaņu iecerēts gan vecākus, gan skolotājus mudināt ar bērniem jau kopš mazotnes runāt par viņu drošību un rīcību dažādās situācijās. „Tā speciāli veidota 1. klases skolēniem, lai

noskaidrotu atbildes uz pieciem svarīgiem jautājumiem: „Ko darīt, ja esi nokļuvis ķezā? Kāds ir palīdzības tālruna numurs? Kur ir tavas mājas? Kā sauc tavus vecākus? Kāds ir viņu telefona numurs?” Ja bērni spēj atbildēt, tad saņem supervaroņa apliecību. Un par varoni var kļūt ikviens,” skaidro L.Laula. „Šī sociālā kampaņa ir aktuāla no rudenis, pirms tam kolēģi bijuši Skrundā, bet Kuldīgas skolā esam pirmo reizi.”

Katram pirmklasniekam savu supervaroni

vajadzēja arī izkrāsot. Bērni bija ļoti ieinteresēti un sacīja, ka nu zina – svarīgi atcerēties adresi un vecāku telefona numurus. Inspektore gan uzsvēra, ka palīdzības telefons 112 nav domāts jokiem un tam nedrīkst zvanīt bez iemesla. „Bērni bieži saka, ka no policijas baidās, taču policisti domāti tam, lai palīdzētu, tāpēc nevajag ne kautrēties, ne baidīties,” skolēnus iedrošināja L.Laula.

Lāsmas Reimanes teksts un foto

ĪSZINĀS

Ģimeņu padarīšana

Kuldīgas novada muzeja darbnīcā Ģimeņu padarīšana 10. decembrī no 11.00 līdz 17.00 Ziemassvētku noskaņās varēs veidot papīra zvaniņus un apsveikumus, fotografēties un orientēties muzejā.

Process tuvojas beigām

Kuldīgas rajona tiesā beigusies liecību uzklauššana krimināllietā par 2015. gada novembra notikumiem Ēdolē, kad no ezera izvilka sarkana automašīna Mazda ar mirušu cilvēku. Apsūdzība par slepkavību un mantas bojāšanu celta vienam no vīriešiem, kurš kopā ar mirušo bija mašīnā, līdz tā nokļuva ūdenī. 12. decembra sēdē debatēs izteiksies cietušā intereses pārstāvošā prokurore Dace Kronberga un apsūdzētā vīrieša advokāte Gunta Laizāne.

Pētījums par Ķoniņciemū

13. decembrī 13.00 Kuldīgas Mākslas namā tiks prezentēta Ķoniņciema vēsturiskās apbūves izpēte. Ar Valsts kultūrkapitāla fonda un pašvaldības atbalstu to paveicis vēstures zinātnu maģistrs Agris Dzenis, bet attīstības vīziju veidojis ainavu arhitekts Guntis Kalniņš. Nolūks – popularizēt kuršu ķoniņu mantojumu un izstrādāt atjaunošanas koncepciju un attīstības plānu.

Pirmdien, 11. decembrī:

- Ar receptēm dalās Kurzemnieka žurnālistes.
- Kas modē šoziem – stila lappusē.
- Ēdoles skolotājas.
- Gada uzņēmējs un amatnieks.

REDZĒJUMS

Priecīga nedēļa

Daina Tafelberga,
tāl. 63350563,
daina.tafelberga
@kurzemnieks.lv

Par spīti gada tumšākajam laikam dabā, nerimstošajām lietavām, melnajam ledum, applūdušajiem laukiem un ceļiem šī nedēļa ritējusi diezgan rīti. Varbūt tāpēc, ka no rītiem ziņu raidījumi nesākās ar uzbāzīgi negatīvu informāciju, ka vismaz tik un tik cilvēku gājīs bojā kādā terora aktā, katastrofā vai citā nelaimē. Tā vietā, piemēram, *Latvijas Radio 1* ēterā visu Adventes laiku satiekas divas dižas latviešu personības: eksprezidente

ir nepieķerties nekam uz šīs zemes, kas saistīts ar mūsu dzīvi. Turklāt V. Viķe-Freiberga rīta lasījumos atgādina, cik fiziski grūti Z. Mauriņai bijis rakstīt, tomēr viņa vienmēr saglabājusi gaišu smaidu.

Vēl viena prieka vēsts – mīstiskais latvju varonis Lāčplēsis drīz dosies iekarot pasauli, tas ir, zemes, kurās runā un lasa spāniski. Ne ar zobenu, bet ar rakstītu vārdu par tautas varonīgajām likteņgaitām. Šonedēļ klajā nācis pirmais latviešu literatūras klasikas tulkojums spāņu valodā – Andreja Pumpura epos *Lāčplēsis*. Atšķirībā no tā *Bearslayer**, kas pirms desmit gadiem izdots angļu valodā, spāņu izdevuma nosaukums burts burtā sakrīt ar latvisko. Turklāt tas ir bilingvāls, lai visi saprot, ko īsti nozīmē Lāčplēsis, Koknesis, Melnais bruņinieks u.c. Kamēr latvieši vēl āpro ar šo prieka vēsti un darba nozīmi, tulkojājs Migels Anhels Peress Sančess arī mūsu vietā jau izteicis gandarījumu par paveikto. Raugi, spāņu autoru dzeja, stāsti un romāni Baltijas valstīs sen ir lielā cieņā, bet spāņu valodā runājošajiem lasītājiem, pat rakstniekiem un kritiķiem, tikpat kā nekas nav bijis zināms par latviešu literatūru. Spāņu tūkstošgadīgo vēsturi nevajagot pretnostatīt dažos gadsimtos mērāmajām latviešu literatūras tradīcijām. Vienkārši līdz šim tur nebija radusies interese par Baltijas valstu pasauli. Nu to nesīs mūsu Lāčplēsis.

* Lāčplēsis (angļu val.)

„Visu Adventes laiku „Latvijas Radio” satiekas divas dižas personības: eksprezidente Vaira Viķe-Freiberga lasa rakstnieces Zentas Mauriņas esejas „Sirds mozaika”.”

Vaira Viķe-Freiberga pārlasa trimdas rakstnieces Zentas Mauriņas esejas *Sirds mozaika*. Tās, kuras savulaik guva milzīgu atsaucību vācu un citu ārvalstu publikā, bet par kurām padomju paaudzei nebija ne jausmas. Lai gan tēma ir mūžsena – sāpju un prieka līdzsvars, dzīves un ciešanu jēga. Tiesa, Z. Mauriņa esējās bieži atsaucas uz austrumu filozofijām, kas šajā Kristus nākšanas laikā nebūtu uzsveramas. Un tomēr būtība jau tā pati: vienīgais veids, kā atbrīvoties no ciešanām,

FOTOKOMENTĀRS

Liela skāde – gan plūdi, gan sals.

Aivara Vētrāja foto

Ja pamanāt ko interesantu, nofotografējiet un sūtiet: redakcija@kurzemnieks.lv.

Ja jūs avizē pamanāt kādu kļūdu vai neprecizitāti, būsīm priecīgi, ja mums darīsiet to zināmu pa tālruni 63350567.

LASĪTĀJS SATRAUKTS

Malkas vēl nebija, bet jāsalst arī ne

Kurzemnieka feisbuka lapā 30. novembrī padomu lūdza Irina no Laidu pagasta: četru bērnu ģimenei (sieviete gaida jau piekto) steidzami vajadzīga malka, jo piegādātājs to nav atvedis. *Kurzemnieks* tūlīt sazinājās ar pagasta vadītāju Andri Neilandu un sociālo darbinieci Daigu Korpfi, kura tajā pašā dienā pārliecinājās: malkas tiešām vēl nav, taču *Vālodzēs* plīts kuras un vakariņas vārās – tā kā iemītnieki ārdā nost lielu šķūni, šos kokmateriālus var kurināt.

Kā vēstulē rakstīja Irina, firma *AM Forest* Kuldīgā solījusi atvest lielu kravu (40 m³), bet esot grūti to saņemt, uz īsziņām neatbildot. „Esmu izmisumā. Rēķini samaksāti. Pēdējo reizi,

kad ar Mārtiņu (uzņēmumā – aut.) izdevās saņemt, viņš paziņoja, ka auto netiek mežā. Tas loģiski pēc rudens lietavām. Bet ko man darīt? Viņš jau laikus zināja, ka būs jāved.”

Situācija ar malku faktiski ir garš stāsts, skaidro D. Korpfa. Šogad ģimenei apkures pabalsts nepienākoties. Tāpēc Irina sazinājusies ar organizāciju *Ziedot.lv*, un tur palīdzībai savākti 600 eiro. Sieviete pati sarunājusi, ka malka tiks pirktā no *SIA AM Forest*, bet tad pašiem jāpiemaksā vēl 200 eiro. Divas citas iespējas, ko piedāvājusies sociālā darbiniece (malku no kāda laidenieka, kā arī no *Latvijas Valsts mežiem*), Irina nav izvēlējusies. Nedēļu iepriekš

abas runājušas pa telefonu, ka D. Korpfa gaida ziņu, kad malka būs sētā, taču nekas neesot teikts, ka ģimenei nebūtu, ko kurināt.

Tajā pašā dienā D. Korpfa pēc vairākiem mēģinājumiem saņēma *AM Forest* pārstāvi Mārtiņu, kurš atzinis: kad malka bijusi, *Ziedot.lv* vēl nav pārskaitījis naudu, bet tas aizkavējis tādēļ, ka palīdzības saņēmēja nav fondam laikus aizsūtījusi pavadzīmi. Sociālajai darbiniecei piegādātājs solījis malku kaut vai aizņemt no cita uzņēmuma, bet līdz svētdienai (3. decembrim) to uz Laidiem aizvest.

Dina Porīņa

PĒC PUBLICĒTĀ

Uz skolu sešos gados? Noteikti nē!

Kurzemniekam savu viedokli izteica pensionēta skolotāja Maija: „Ar interesi izlasīju rakstu par sešgadīgajiem un domāju, ka nekādā gadījumā viņus nevajadzētu sūtīt skolā. Jā, bērni tajā vecumā var būt dažādi, arī ļoti

attīstīti, bet tad lai izlemj vecāki. Atceros – arī padomju laikos vienu vai divus gadus bija mēģinājums laist skolā no sešiem gadiem, bet tas tika atcelts, jo sākās haoss. Tagad pat – kas par to padomājis, kā vecāki varēs to bērnu izņemt, ja

viņiem vēl ir darbs? Bērnu dārzos viņi ir pie vietas, turklāt tur notiek tik interesanti pasākumi, tur bērni attīstās atbilstošos apstākļos atbilstoši viņu vecumam ar attiecīgām metodēm.”

IEPRIECA

Lielajā dzintarā noskan Kuldīga

Ģitārista, komponista Aivara Hermana autorvakarā *Klusums starp mums* no Liepājas *Lielā dzintara* skatuves divreiz skanēja Kuldīgas vārds. Vispirms autors koncertu atklāja ar skaņdarbu *Liepājas iela*, kura tapšanu iedvesmojusi mūsu pilsēta. „Liepājā jau tāda iela nevar atrasties,” pasmaidīja ģitārists. Savukārt Igo nodziedāja *Līgonakti* ar kuldīdznieka Gunta Grosbārža dzeju. Klausītājiem no Kuldīgas divkārsšs lepnams!

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai tas, ka nemitīgi list, jums sagādā grūtības?

Juris Belševics, lauksaimnieks:
– Lietus sagādā problēmas mežsaimniekiem un lauksaimniekiem, bet man viss kārtībā. Laiks kā laiks – varētu tikai mazliet piesalt. Būtu labi kādi –5 grādi. Visi darbi apdarīti, tāpēc nekas nost neslīkst. Vienīgi vienā pagrabā krājas ūdens, bet to izsūknē, un viss labi.

Vineta, mājsaimniece:
– Dabu nevaram pārveidot. Dzīvojam mežmalā diezgan pateicīgā vietā, tāpēc mājās viss kārtībā, un tas, kas jādara, būtu jādara jebkurā gadījumā, tāpēc man pārlieku lielais slapjums nešķiet traucējošs.

Laima Bergsone, pensionāre:
– Mani šodien tas neietekmē, bet patīkami nav. Lielākā problēma tā, ka nevar iegādāties gumijas zābakus – Kuldīgā nekur nav pieejami. Protams, gadiem jau ir gādāts, bet jaunus nopirkt grūti. Dzīvojam privātmājā, un, ja tagad būtu jāiet uz dobēm, tas būtu sarežģīti.

Lūcija Rieta, pensionāre:
– Pagaidām viss pilnīgi kārtībā. Brīžiem par lietu pat priecājos, jo diķis pildās. Mani nekas netraucē, un apavi man labi.

Maija Grigore, pārdevēja:
– Man problēma tā, ka ir applūdis pagrabs. Viss slapjš, dārzs ļoti izmircis, un domāju, ka kādam kaut kas arī noslīkst, piemēram, augi. Un, protams, arī garstāvoklis šis drūmais laiks ietekmē.

Edgars Orols, pašnodarbinātais mežu nozarē:
– Grūti braukt pa grantētu ceļu, jo lietus izskalojis lielas bedres. Bet man tāds darbs, ka mašīna ir dubļaina nepārtraukti, tāpēc slapjš laiks to īpaši neietekmē. Pie mājas ir diķis, un tas uzplūdis, bet pie tā vairāk vainīgs bebrs, nevis lietus.

Lāsma Reimane, Aivara Vētrāja foto

SVĒTDIEN – 2. ADVENTE

Lai skaļais prieks nenomāc būtību

Klosteres Sv. Pētera draudzes priekšnieks Juris Vītols atceras, ka viņa ģimenē Turlavā jau kopš bērnības Ziemassvētkiem vienmēr posušies īpaši.

„Adventes laiks dots, lai mazliet pieklistu un iedziļinātos, kāpēc mums tieši tāds uzdevums uz zemes dots, kāpēc šajā vietā esam nolikti,” teic Klosteres draudzes priekšnieks Juris Vītols.

Dedzinot sveces, logi šajā laikā netika aizklāti, kaut gan padomju vara liedza tā pieminēt Kristus atnākšanu. Sētā bijusi stādīta egle, jau pirms 24. decembra tā greznota.

Kā bērns Juris vēl neesot sapratis, kas tās par baznīcas dziesmām, ko dzied paveca tante, kura pie viņiem dzīvojusi, tomēr tas licies saviļņojoši. Adventes vainaga gan nav bijis, bet arī tagad Juris tam nepievērš lielu uzmanību. „Ja ir, tad skaisti, ja nav, var iztikt, jo pārdomām var nodoties arī bez tā. Savulaik mācītājs Andrejs Rolavs sludināja, ka šim laikam piederīgākas ir četras svečītes mazā eglītē, jo vainags ir mūžības simbols –

tas saistās ar mirušo piemiņas dienu nedēļu pirms Adventes. Lūkas evaņģēlija 23. nodaļas 33.–36. pantā teikts, ka trauksmainais pirmssvētku laiks novirza no Kristus piedzimšanas būtības. „Tāpēc palieciet nomodā visu laiku, Dievu lūgdami, lai jūs spētu izglābties no visām šīm briesmām, kurām ir jānāk, un lai jūs varētu stāties Cilvēka dēla priekšā,” tā mēs tiekam aicināti, lai sirdsskaidrība nebūtu apgrūtināta ar laicīgām rūpēm. Bez Dieva ziņas taču ne mats no galvas nevar nokrist! Es aicinātu šo laiku pavadīt svētīgi. Protams, svarīgi arī iepriecināt citus ar kādu dāvanīņu vai labu darbu, bet prātā lai paliek Dieva atziņa

un jautājums, kādi stāsimies Viņa priekšā.”

Juris piemin sievas Daigas Vītolas jeb Vidagas dzejoli par piparkūkām, karstviņu, svečīšu liesmām, spožiem eņģeļiem eglītes zaros un citiem taustāmiem brīnumiem: „Jā, tas viss jau būs – kaut kur aiz ielas stūra, lielveikalā. Bet Ziemassvētku gaidīšanas laiks nāk klusumā. Es to saredzu nevis pilsētā, bet lauku mierā, kur var būt ar sevi. Pieļauju, ka kāds labāk jūtas skaļumā, viņam vajag dziesmas, smaržas, piparkūkas. Bet svarīgi, lai tas nenomāc būtību.”

Dainas Tafelbergas teksts un foto

Supernovā – trīs mūsējie

Latvijas Televīzijas autoru un izpildītāju konkursam *Supernova 2018* pēc priekšatlasē izraudzīti arī trīs kuldīdznieki: mūziķe Maija Līcīte ar skatuves vārdmu Mionia, dziedātāja Monta Ķimene un grupas *Oranzās brīvdienas* līderis Ints Kergalvis jeb Speiss, kurš muzicē apvienībā *Rīga Reggae*.

Konkursa ceturtajā sezonā sacentīsies 21 dalībnieks, būs trīs pusfināli, no katra finālā iekļūs tikai divi dalībnieki. *Supernova* notiks februārī, un uzvarētājs piedalīsies Starptautiskajā Eirovīzijas

dziesmu konkursā Portugālē.

M.Līcīte piedalās ar dziesmu *You*, kurai ir mūzikas un vārdu autore, bet to aranžējis Arturas Burke. Maija kopš 2010. gada komponē dziesmas klavierēm un balsij, uzstājusies festivālos Latvijā un ārzemēs, rakstījusi mūziku žurnāla *Rīgas Laiks* kinožurnāliem un Ivo Brieža filmam *Filma*. Pašlaik aranžē mūziku stīgu ansambļiem Rīgā un Londonā.

M.Ķimene konkursā piedalās ar dziesmu *1000 Roses*, kam ir gan mūzikas, gan teksta autore. Viņa beigusi Kuldīgas mūzikas skolas vijoles klasi, kā vokāliste absolvē-

jusi džeza un populārās mūzikas nodaļu Jāzepa Mediņa Rīgas mūzikas vidusskolā, piedalījies konkursos un festivālos. Pagājušajā *Supernovā* viņa jau piedalījies ar grupu *My Radiant You*.

Apvienība *Rīga Reggae* sevi pieteikusi 2014. gadā un ir vienīgā aktīvā sava žanra pārstāve Latvijā. Sešu pieredzējušu mūziķu vidū ir kuldīdznieks I.Ķergalvis un arī dīdžejs, grupas *Fuck Art* solists Horens Stalbe. Konkursa dziesma *Stop the War U2* ir vairāku mūziķu kopdarbs.

Iveta Grīniņa

Par nomas maksu draudzei vēl neizlemj

Vai pašvaldībai maksāt vairāk Lipaiņu luterāņu draudzei par Turlavas kultūras nama lietošanu, šo jautājumu Kuldīgas novada deputāti atlika, lai draudze var iesniegt maksas aprēķinus, jo prasītajai summai nav pamatojuma.

Draudzes īpašumu – bijušo mācītāju māju – pagasta pārvalde izmanto kultūras pasākumiem. Līdzšinējā nomas maksa bija 170 eiro gadā, bet tā netiek maksāta naudā, jo ir ieguldīta nekusta-

mājā īpašumā, kā tas paredzēts 2012. gada līgumā. Tagad iesniegumā lūgts nomas maksu paaugstināt līdz 200 eiro mēnesī, izmaksājot to draudzei.

Domes speciālistu aprēķini liecina, ka šajā īpašumā ieguldīts ap 45 000 eiro pašvaldības finansējuma un ka ēku faktiski apsaimnieko pagasta pārvalde. Deputāts Aleksandrs Lange ierosināja maksāt 140 eiro mēnesī, nosakot, ka daļa jāiegulda īpašuma uzturēšanā. Deputāte Baiba Mikāla augstu vērtēja draudzes priekšnieces Veltas

Krūmiņas ieguldījumu. Viņaspriekš, izveidojies apburtais loks – draudzei grūti savu īpašumu uzturēt, ja nomas maksu tā nesaņem. Ēkā draudzei ir viens dzīvoklis, kur ziemā notiek draudzes saiešanas, tā maksā par elektrību un apkuri, bet apsaimniekošanas izdevumus sedz pašvaldība. Domes sēdē juristi skaidroja, ka pašvaldība nemaz nevarot draudzei par nomu maksāt – naudu varot dot tikai kā ziedojumu.

Iveta Grīniņa

Beidzot skaidrība par atkritumiem

Minimālais sadzīves atkritumu daudzums gadā vienai saimniecībai būs seši 240 litru konteineri, bet no pensionāriem, kuri ir vieniņi vai dzīvo divatā, atkritumus varēs savākt retāk.

Kuldīgas novada domes sēdē apstiprināti grozījumi saistošajos noteikumos par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu. Par tiem bijušas neskaitāmas diskusijas, tādēļ pieņemšana aizkavējusies. Domē grozījumi apstiprināti bez papildu debatēm. Noteikumi stāsies spēkā pēc tam, kad atzinumu par tiem būs sniegusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

Kuldīgas komunālo pakalpojumu (KKP) pārstāvis Kaspars Porīkis saka: šķiroto atkritumu izvešanā jaunā kārtība stāsies spēkā jau 1. janvārī, bet jaunais izvešanas režīms būs izveidots un tas, ka katrs konteiners tiek skaitīts kā pilns, varētu būt spēkā no 1. marta.

Speciālists skaidro, ka vieniņajiem pensionāriem pilsētā jāiet uz domi, laukos – uz pagasta pārvaldi, lai saņemtu izziņu, ar ko pēc tam jānododas uz KKP, kur tiks noteikts, cik reizi atkritumi tiks izvesti.

„Gribam pagastu pārvaldēm lūgt mūsu klientu sarakstos uzreiz

„Cilvēkiem jāzvana uz KKP pa tālruni

63322380

un jāpārbauda, cik reizi ceturksnī tiem paredzēts atkritumus izvest, lai pēc tam nav šoks par rēķinu,” saka Kaspars Porīkis.

atzīmēt tos, kuriem šādas atlaides vajadzīgas, lai saplānotu braucienus uz laukiem. Gan klientiem, gan mums pašiem nebūtu izdevīgi braukt bez vajadzības,” uzsver K.Porīkis. „Ja katrai saimniecībai zinām izvešanas reizes, esam domājuši rēķinus par pirmo ceturksni izsūtīt jau iepriekš – decembra sākumā. Tad cilvēki redzētu, vai viņiem atkritumi netiek izvesti par biežu. Lai nav tā, ka mēs tik braucam un cilvēkiem ceturkšņa beigās atnāk liels rēķins.”

Šķirotie atkritumi Kuldīgā pie privātmājām tiks savākti par 2,21 eiro par 240 litru tvertni. Privātmāju saimnieki tos paši var vest uz šķirošanas laukumu Dārzniecības ielā un atstāt bez maksas. Daudzdzīvokļu mājās gan laukos, gan pilsētā šķirotie atkritumi tiks savākti bez maksas.

Iveta Grīniņa

NO VALSTS POLICIJAS IKDIENAS

Informē Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes vecākā speciāliste sabiedrisko attiecību un sadarbības jautājumos **Signe Šteinberga**.

Izsit logu un iekļūst mājā

30. novembris. Pirms pusnakts Kuldīgā, Ventas ielā, kāda persona izsita logu un iekļuva mājoklī. Notikuma vietā policija aizturēja 1977. gadā dzimušu vīrieti. Sākts kriminālprocess.

2. decembris. Pusvienos naktī 1995. gadā dzimis vīrietis ar automašīnu *VW Vento* pa ceļu Ciecere–Ikaiši–Vārme brauca bez vadītāja apliecības un dzērūmā (0,61 promile). Sākts kriminālpro-

cess. Ap 16.30 Skrudandas novadā uz ceļa Rīga–Liepāja notika satiksmes negadījums, kurā iesaistītas automašīnas *Audi A4* un *Opel Astra*. Cietušas divas sievietes, kuras brauca ar *Audi* un abas nogādātas medicīnas iestādē, kā arī trīs vīrieši no auto *Opel Astra*, kuri nogādāti slimnīcā Liepājā. Sākts kriminālprocess.

Sagatavoja **Iveta Grīniņa**

VUGD INFORMĒ

Izplūst gāze

5. decembra vakarā ugunsdzēsēji glābēji saņēmuši izsaukumu uz Atpūtas ielu Kuldīgā, kur dzīvojamajā mājā no bojāta balona noplūda gāze. Glābēji likvidēja noplūdi un balonu iznesa no ēkas.

NUMURA JOKS

– Ak, jūsu mazais Arončiks ir kā izliets tēvs!
– Tas nav tas briesmīgākais. Ka tik būtu vesels!

Meklē labākos septiņās nominācijās

Konkurss *Kuldīgas novada uzņēmēju un amatnieku Gada balva* notiek jau desmito gadu; pirmajā reizē vērtēti tikai pilsētas uzņēmēji, bet pēc novada izveides 2009. gadā – arī pagastu. Konkurssam pretendētus iedzīvotāji varēja pieteikt līdz oktobra vidum, bet oktobra beigās un novembra sākumā vērtēšanas komisija apciemoja izvirzītos nominantus klātienē. Ņemot vērā anketu rezultātus, septiņās nominācijās katrā izvirzīti pa pieciem kandidātiem. Šigada nominācijas ir *Gada tirgotājs, Gada pakalpojums, Gada amatnieks, Gada lauksaimnieks, Gada ražotājs, Gada jaunais uzņēmējs, Ilgtspējīgākais uzņēmums*.

Gada pakalpojums

Radošs dizaina redzējums

Uzņēmuma *Royal Key* interjera dizainere Aiga Vaitkus savā arodā strādā jau desmit gadus un ir priecīga, ka savulaik paklausījusi ieteikumam studēt tieši šo nozari.

Aiga plānojuši stāties Latvijas Mākslas akadēmijā, lai apgūtu grafiku, mācījusies zīmēt pie kāda profesora, kurš sacījis: nē, viņai tas neder, jāstudē dizains. „Līderis ieraudzīja, ka man ir cits virziens. Labi, ka kādreiz kāds no augšas pasaka savu redzējumu, īpaši, kad esam jauni un mums ir vairāk lidojuma,” spriež Aiga.

Paklausot profesoram, vispirms studējusi preču dizainu, bet pēc tam maģistrantūrā – interjera dizainu. „Pabeidzot akadēmiju, sapratu, ka sešus gadus esmu pavadījusi brīnišķīgā, radošā vidē, bet man nav nojaušmas par tirgiem – kas pasaulē notiek ar dizainu, kāds ir process no idejas līdz ražojumam un veikala plauktam,” atzīst A. Vaitkus. Tāpēc nolēmusi strādāt uzņēmumā, kurā tirgotas luksusa itāļu dizaina preces. Tā bijusi laba skola, lai saprastu, kā pasaules dizains top un no kā atkarīga cena. Iegūta pieredze turīgiem klientiem prezentēt piedāvājumu tieši viņiem.

Radušās citas idejas, pēc padoma nākuši citi klienti, tāpēc nolemts dibināt savu uzņēmumu, izmantojot radošo redzējumu, pieredzi un zināšanas. Firmā *Royal Key*

Dizainere Aiga Vaitkus konkursa žūrijai stāsta par savu arodu.

Aiga darbojas kopā ar vīru Robertu, kurš ir grafiķis. Pārcēlušies uz Kuldīgu, jo šeit esot ļoti laba vieta ģimenēm un bērniem. Aiga stāsta, ka biroja telpas neirē, bet strādā mājās, blakus rosās bērni.

Uzņēmumam ir klienti gan Latvijā, gan ārzemēs – daudz strādāts Krievijā, kopā ar *SIA Dd studio* arī Azerbaidžānā, kur tieši ar Eiropas dizainu cenšoties pievilināt

Eiropas tūristus. „Krievijā ar latviešiem strādā labprāt, jo novērtē mūsu darba kvalitāti, augsto atbildības izjūtu, termiņu ievērošanu,” stāsta dizainere. Klienti pie viņas parasti nonākot pēc citu klientu, celtniecības kompāniju vai amatnieku ieteikuma. No pēdējā laika darbiem Aiga nosauc veikaliņu *Lillas Lavender*.

Viena aktiera izrāde

Gide Inga Trumsiņa uzskata: „Mans mērķis – lai pilsēta paliek prātā pozitīvi.”

Gide Inga Trumsiņa šajā profesijā strādā ļoti sen, bet atzīst, ka katras ekskursijas sākumā joprojām izjūt satraukumu. „Brīdī, kad vairs neuztraukšos, būs jāiet pensijā,” viņa smeļ.

Uzzinājusi, ka ir pieteikta uzņēmēju un amatnieku balvas konkursā kategorijā *Gada pakalpojums*, viņa steidz precizēt, ka gids drīzāk esot amats vai pat dzīvesveids: „Tā ir ārkārtīgi

skaista profesija. Viena cilvēka teātra izrāde. Katra ekskursija, vienalga, vai to vada lieliem vai maziem, vietējiem vai ārzemniekiem, ir kā viena aktiera šovs.”

Viņa uzskata, ka gidi savā ziņā ir Kuldīgas seja – ciemiņi tos nopētot no matu galiem līdz papēžiem un pēc tiem nereti spriežot par iedzīvotājiem. Tāpēc svarīgi ne tikai tas, ko gids zina, bet arī tas, kā viņš izskatās, ar kādu seju sagaida viesus. Jābūt harizmai, labai dīkceļai un plūstošai valodai. Tieši tādēļ I. Trumsiņa ekskursijas vada tikai latviski un krieviski, bet ne angļiski – sarunāties var, bet ne tik labi, lai atļautos vadīt ekskursijas.

Kuldīgā esot daudz, ko redzēt, tāpēc kārtīga ekskursija ilgst ap četrām stundām. Gide neaprobežojas ar tikšanās laiku un vietas norunāšanu – tiekot uzdoti pieci seši jautājumi, lai saprastu, ko gaidāmie viesi jau zina un kas viņus interesē. Visbiežāk cilvēki zinot, ka šeit atrodas Ventas rumba un skaists ķieģeļu tilts, par pārējo priekšstats atšķiroties.

Inga pārliecināta, ka katrai grupai var atrast savu atslēdziņu: „Cilvēki brauc baudīt. Jānoķer, kas viņiem patīk. Katram gidam ir savi mīļie stāsti, un jāatrod vidusceļš starp to, kas patīk pašai, un to, kas noteikti jāparāda.” Gidei šķiet, ka Kuldīgas burvību vislabāk palīdz atklāt pagalmi ar raksturīgajiem divstāvu šķūnīšiem, žustošu veļu un nebeidzamajiem kaķiem. Gadiem ejot, mainoties tēmas, kas viesus interesē. Piemēram, pēc mācītāja Mārtiņa Burkes-Burkevica dalības TV šovā parādījusies interese par Sv. Annas baznīcu, bet pagājušogad ciemiņi pamanījuši, ka pilsētā atklāts pieminekļis Ēvaldam Valteram, un vēlējušies to apskatīt.

Gada uzņēmējs

Egita Dedze stāsta, ka, šujot apģērbu, tiek domāts par to, lai bērniņam tajā ērti kustēties.

Kuldīgā ražots apģērbs bērniem

SIA ED Kriksis ir jauns uzņēmums, kas darbojas Kuldīgas biznesa inkubatora paspārnē. Tā īpašniece Egita Dedze ir pieredzējusi šuvēja, strādājusi dažādos šūšanas uzņēmumos, pārsvarā darinot apģērbu pieaugušajiem.

Nu izveidots savs uzņēmums, kurā bez Egitas strādā vēl divas darbinieces. Jaunajai uzņēmējai vislabāk patīk šūt tērpus bērniem, tāpēc te top zīmola *Kriksis* apģērbu bērniem no dzimšanas līdz skolas vecumam. Piedāvājumā ir bikses, krekliņi, kleitas, cepures, svārki, svētku tērpi un pat miniatūras kurpītes. Šujot apģērbu, tiek domāts par to, lai bērniņam tajā ērti kustēties. Tiek darināti komplekti, un pircējs var tos veidot arī pats, pasūtīt vēlamo krāsu un izmēru. Lielākus izmērus pārsvarā te šuj pēc pasūtījuma, dažkārt top vienāda auduma tērpi māsiņām.

E. Dedze par sava uzņēmuma priekšrocību uzskata audumu, kas no masu produkcijas atšķiras ar dizainu, glītu apdruku. „Daudziem apnikuši poļu ražojumi,” teic šuvēja. Pārsvarā bērnu apģērbs top no biokokvilnas, audumi pasūtīti Nīderlandē un Lietuvā. Klienti daloties divās daļās: vieni izvēlas tikai modeli, un auduma sastāvs nav svarīgs, citi to ļoti vērtē, ja bērni ir alerģiski.

Kriksis produkciju Kuldīgā var iegādāties uzņēmuma veikaliņā Pilsētas laukumā 7, 2. stāvā, un veikālā *Bēbis*, bet sortiments apzināti esot atšķirīgs. Sestdienās tā ir tirdziņā Talsos, kur jau izveidojies pastāvīgo pircēju loks. Ja vajag, preces klientiem nosūta arī pa pastu. Biznesa inkubatora stendā uzņēmums piedalās arī tirdziņos, piemēram, Pilsētas svētkos. Decembrī šie apģērbu būs Ziemassvētku tirdziņā stikla namiņā Rātslaukumā, ko apsaimniekos inkubators. Produkcija tiek reklamēta sociālajos tīklos *Facebook* un *Instagram*.

Kristīnes Duļbinskas teksts un foto

RADOŠĀ Kuldīga

Laikraksta
Kurzemnieks
pielikums

Personība

Arhitektes
Diānas
Zalānes
darbi.

4.-5. lpp.

Notikums

Džeza
dziedātājs
Laimis
Rācenājs priecē
kuldīdzniekus.

3. lpp.

Gunta
Liepiņa pēc
studijām ASV
atkal māca
deju Latvijā.

6. lpp.

Jauna un talantīga

Uzvar filma par attiecībām

Pasaulē nozīmīgākajā dokumentālo filmu festivālā IDFA Amsterdamā režisore Ieva Ozoliņa darbs *Dotais lielums: mana māte*, kas tapis studijā FA filma, saņēmis žūrijas balvu. Filmas producete ir bijusī kuldīdzniece Madara Melberga.

Festivāls notika 30. gadu, no 3887 filmām starptautiskās skatēs atlasītas 45. Sadaļā *First Appearance* (Pirmā parādīšanās) I. Ozoliņas filma konkurēja ar 15 citu pasaules režisoru darbiem. (Pēc Ivara Selecka *Šķērsielas* (1989) šis ir otrais gadījums, kad Latvijas filma gūst tāda mēroga panākumu.) Žūrijas balva nosaukta kanādiešu dokumentālista Petera Vintonika vārdā.

Filmu
**Dotais lielums:
mana māte**
no 4. janvāra
varēs skatīties
interneta vietnē
Shortcut
un kinoteātros.

Dokumentālās filmas *Dotais lielums: mana māte* režisore Ieva Ozoliņa un producete, mūsu novadniece Madara Melberga festivāla IDFA balvas saņēmēšanā Amsterdamā.

Kinodarbs ir par mātes un dēla matemātiķa attiecībām. M. Melberga *Kurzemniekam* stāsta: kad režisore studijai atsūtījusi pirmo materiālu, darba grupai bijis skaidrs: „Būs! Tad pamazām devāties uz priekšu. Daudz strādāju, meklējot finanses, Nacionālajam kino centram pierādot, ka filma jāuzņem. Atšķirībā no aktierfilmām dokumentālajā kino pats materiāls, ja tāds ir, pasaka priekšā.”

Starptautiski filma pamanīta vēl pusgatavā stāvoklī. „Tad arī centāties dabūt gatavu līdz rudens festivāliem – Leipcigā oktobrī un Amsterdamā novembrī. Ja filma netiek apritē, tā pazūd, jo dokumentālo filmu ir daudz. Parasti tās ir par globālām tēmām, par šausmu stāstiem un netaisnību. Bet mūsējā ir par attiecībām bez politiskas pieskaņas. Varbūt tas arī filmu izcēla.” IDFA žūrija

atzinusi, ka darbā redzams „ārkārtīgi intīms tuvums ar filmas varoņiem, ko spēj panākt režisore un operators (Mārcis Slavinskis), un tas ir pārsteidzošs”.

I. Ozoliņai šī ir otrā pilnmetrāžas dokumentālā filma. Pirmā bija *Mans tēvs banķieris*, kas 2015. gadā ieguva *Lielo Kristapu* kategorijā *Labākā debija*.

Inguna Spuleniece
FA filmas arhīva foto

Helēnas rokraksta kolorīts

Helēnas Heinrichsones gleznu izstāde Kuldīgas Mākslas namā skatāma līdz 22. decembrim.

„Ienest ziemā krāsu,” tā par ideju gleznotājas Helēnas Heinrichsones izstādei Kuldīgas Mākslas namā saka tās kurators Uldis Pētersons. Kopā ar viņu to iekārtojis kurators Raimonds Kalējs.

Diemžēl pati autore atklāšanā nepiedalījās, jo bija pēkšņi saslimusi. „Burvīga māksliniece – viņas kolorīts ir ļoti spēcīgs un atzīts. Viņa izveidojusi savu tēlu un simbolu sistēmu,” tā

par autori saka U.Pētersons. Izstādē ir gan agrāk tapuši, gan pēdējā laika darbi: „Autore ir ļoti ražīga – vēl aizvien katru gadu top jauni darbi dažādā tehnikā. Helēnas rokraksts uzreiz ir atpazīstams. Daži darbi ir arī fotogrāfijas tehnikā, kas tapuši konkrētai izstādei, taču tajos tāpat ir Helēnas iemīļotie simboli: galvaskausi un ziedi. Viņas darbi nezaudē aktualitāti, tie savā veidā raksturo

laikmetu.”

Iepriekšējo reizi Mākslas namā H.Heinrichsones gleznas bija redzamas izstādē *Sarkanās karpītes* kopā ar citu latviešu mākslinieču darbiem. Vairākus gadus viņa uz Kuldīgu ved arī savas gleznošanas studijas audzēkņu darbus.

Iveta Grīniņa
Aivara Vētrāja foto

NĀKAMGAD SLAVENAS MĀKSLINIECES UN MUZEJU DĀRGUMI

Mākslas namā

Stāsta izstāžu kurators **Uldis Pētersons**.

Janvārī un februārī būs tautas tērpu centra *Senā klēts* izstāde *Latviešu tautas tērpu raksti*. Tā ietilpa kultūras programmā, kad Latvija prezidēja Eiropas Savienības Padomē, un tajā varēja apskatīt 26 tērpus. Kuldīgā būs liela daļa no tiem.

Martā tiks atklāta izstāde 12 latviešu gleznotājām, kuru vārds komentārus neprasa: Džemma Skulme, Maija Tabaka, Dace Lielā, Frančeska Kirke, Helēna Heinrichsone, Inta Celmiņa, Ieva Iltnere u.c.

Maijā skatītāju vērtējumam tiks nodoti Kuldīgas mākslas skolas diplomdarbi, pēc tam Latvijas Mākslas akadēmijas (LMA) bakaluru darbi. „Ja viss izdosies kā iecerēts, tad maija beigās un jūnija sākumā līdztekus ierastajam akadēmijas glezniecības studentu plenēram notiks Laikmetīgās mākslas centra radošā vasaras skola.”

Jūnijā beigās paredzēts mākslas zinātnieku plenērs. **Jūlijā** īpašā izstādē tiks atklāti novada muzeja glezniecības krājuma dārgumi.

Augustā Mākslas namā un arī galerijā Pils ielā 2 būs tradicionālā Starptautiskās vasaras fotomākslas skolas ISSP izstāde.

Septembrī Kurzemes Mākslas dienās iecerēta ekspozīcija *Kurzemes muzeju pērles*. „Esmu izveidojis komisiju, ar kuru brauksim uz Talsu, Tukuma, Ventspils, Liepājas, Saldus un Kuldīgas muzeju atlasīt darbus. Ir doma katru muzeju pārstāvēt ar pieciem darbiem.”

Novembrī Latvijas simtgadē būs fotoizstāde *Viena diena Kuldīgā*. Gada nogalē paredzēta arī kopīga LMA tekstila un keramikas nodaļas pasniezēju un studentu izstāde.

Kuldīgas mākslinieku rezidences galerijā Pils ielā 2

Aprīlā beigās sezona tiks atklāta ar Latvijas video mākslas retrospekciju.

Jūnijā būs LMA glezniecības plenēra darbi.

Jūlijā LMA vizuālās komunikācijas katedras vadītāja Jāņa Murovska darbu izstāde.

Septembrī iecerēts aicināt kopā aktierus un māksliniekus, kuri saistīti ar Kurzemi, un kopā veidot ekspozīciju.

DIZAINA VĀRDNĪCA

Skaistā signālu pasaule

Ieva Rupenheite,
dzejniece,
speciāli
Kurzemniekam

„Kā brīnišķīga Adventes laika dāvana bija Kuldīgas muzeja ekspozīcija, kurā nav nekādu elektrisku vai elektromagnētisku signālu.”

Kopš 1999. gada, kad Gugenheima muzejs Ņujorkā izveidoja vienu no pirmajām digitālajām ekspozīcijām, ikviens sevi cieņos muzejs, memoriālā istaba vai uzņēmums veido savas digitālās ekspozīcijas, kurās neredzamo apmeklētāju iepazīstina ar vizuālo informāciju par sevi. Piemēram, muzejos, kuros visinteresantākie priekšmeti ir tie, kurus nedrīkst aiztikt, šādas digitālas būšanas pat ir gluži jaukas. Var grozīt akmens laikmeta cirvīti uz visām pusēm, pietuvināt un attālināt, un justies tikpat komfortabli kā ar savu draugu viedtālruni.

Bet šobrīd ir 2017. gada nogale un teju katram ir telefons, ar kuru var iekrist pseidoattiecībās uz vairākām stundām. Un tomēr Latvijā top arvien jaunas digitālās ekspozīcijas. Kālab vispār kāds dodas uz muzeju?

Manuprāt, tā ir tā pati vilkme, kas piemīt senām durvīm, kuru laika iedziļinātās doka šķiedras gribas noglāstīt vai paknibināties gar veca koka sarepējušo mizu. Bērniībā man patika manas vecmāmiņas rokas, kurām bija plānas, zilganas dzīslas, – vilku pa to līnijām kā mazām upēm, un dzīslas skrēja pa priekšu, kamēr vecmāmiņai beidzot manas izklaides apnika. Muzeji vēl ir tās vietas, kurās atmiņa dzīvo materializētā formā.

Digitāls ir apzīmētājs datiem, ko ievada, izvada, saglabā vai pārraida kā bināru informāciju (ciparus 0 vai 1), izmantojot elektriskus vai elektromagnētiskus signālus (*Letonika.lv*). Iespējams, ka 2000. gadu sākumā digitālas ekspozīcijas bija tiešām pārsteidzošas, caur to skārienjutīgajiem ekrāniem varēja uzrunāt bērnus un jauniešus,

kuri jau neapzināti alka pēc kaut kā tāda, tikai kabatas formātā. Digitālajā ekspozīcijā, protams, var ievietot milzīgu daudzumu informācijas – gan vizuālas, gan tekstuālas, bet vai ir pasaulē kaut pāris apmeklētāju, kuri trīs stundas varētu pavadīt pie šāda ekrāna, lai to visu iepazītu? Īpaši vēl tālab, ka muzeja telpas, ja vien nav uzburtas eiroremonta sliktākajās tradīcijās, arī ir informācijas nesējas. Un tad daudz uzrunājošāks ir kāds gleznojuma atsegums, īsts durvju rokturis ar metāla mēlīti, kuru drīkst aiztikt, vai manteļskursteņa dūmu smārds.

Kā brīnišķīga Adventes laika dāvana bija Kuldīgas muzeja ekspozīcija, kurā nav nekādu elektrisku vai elektromagnētisku signālu, ja vien par tādiem neuzskata Bangerta villas silnās gaismas svētdienas krēslā,

kas laipni aicināja iegriezties 20. gadsimta sākuma kuldīdznieka dzīves telpā. Šeit bija atradusies vieta gan izciliem aizkariem, gan restaurētām krāsnīm, gan bakelīta kontaktligzdām un atlasa lentēm ar rozetēm, kurās iekārtas 20. gadsimta sākuma fotogrāfijas vai interjerā iedēriņas gleznas. Visprecīzākos un skaistākos signālus sūtīja ziemas dārzs, kas laipni aicināja pakavēties, skatot iespaidīgo Ventas ūdenskritumu visā platumā, un ne mazāk krāšņā, bet palmu kompānijā piedienīgi ieslēpusies jūgendstila lejkanna. Informācija bija izlasāma drukātā veidā, un tās bija tieši tik, cik viens cilvēks, sevi nemokot, var izlasīt un uztvert.

Īsto lietu signāli visprecīzāk atmodina mūsu atmiņu, neļaujot iekrist pseidoattiecībās ar pagātni un savu laiku.

Sava ceļa gājējs Laimis

„Es nedaru to, ko citi. Negribu dziedāt ar citiem vienā balsī. Tā nav augstprātība – man patīk atrast un parādīt ko interesantu,” saka kādreizējais kuldīdznieks, džeza dziedātājs Laimis Rācenājs. Viņš tiek dēvēts par Latvijas muzikālo hameleonu, jo profesionālajā darbībā ir ļoti mainīgs – dzied dažādos stilos un daudzās svešvalodās.

Kā vienu no bijušajiem diskotēkas *Ventas dzirkstis* dalībniekiem Kuldīgas kultūras centrā viņu šoruden sastapām ballītē *Par pēdējo lapu*.

Kas palicis atmiņā no laika, kad te dzīvojāt?

Kuldīgā mani šad tad var satikt, jo apciemoju vecākus un māsu.

Šeit dzīvoju, līdz pabeidzu Kuldīgas 1. vidusskolu, bet uz skolu sevišķi negribējās iet. Paliku mājās un mācījos zviedru valodu, jo tas interesēja vairāk. Toreiz svešvalodu apguvē nebija tik daudz iespēju, un bibliotēkā grāmatu zviedru valodā nebija, bet bija tāds radio raidījums – to klausījies un mācījos.

Pēdējā vidusskolas klasē darbojos arī *Ventas dzirkstīs*. Brīvdienās jauniešiem nekā nebija, ko darīt: jāiet ielās vai uz krogu. Diskotēka bija kaut kas svešs. Ja piedāvātu citas aktivitātes, cilvēki vienalga būtu iesaistījušies, jo bijām izslāpuši pēc kaut kā moderna, interesanta. Nebija nekādas informācijas par to, kas notiek pasaulē. Ko ziņās pateica, tam bija jātic, bet bija nojausma, ka aiz robežas notiek kaut kas vai-

Kuldīgas kultūras centrā kā viens no bijušajiem *Ventas dzirkstu* dalībniekiem nesen diskotēkā uzstājās tagad daudzu iemīļotais dziedātājs Laimis Rācenājs.

rāk, nekā mums saka. Kāds kaut ko mazliet pastāstīja, kāds kādu filmu redzējis, mūziku dzirdējis. Kad radās iespēja izpausties pašiem, tad kā pavasarī teļi, kad tos izlaiž ganībās, mēs arī skrējām. Īsu laiku *Lauktechnikā* biju štātā, rīkoju diskotēkas.

Pārcēlos uz Liepāju, mācījos, dziedāju *Līvos*. Pēc tam kādus 15 gadus nodzīvoju Igaunijā, biju grupas *Modern Fox* dalībnieks.

Jau skolā jūs interesēja svešvalodas!

Jā. Pirms gadiem pieciem saskaitīju, ka esmu dziedājis mazliet vairāk nekā 20 valodās. Nu jau kaut kas nācis klāt. Bet es tās

nezinu labi. Es pat latviešu valodu nezinu tā, lai visu izteiktu ļoti labi, kur nu vēl svešvalodas! Saturu dziesmai, protams, vienmēr zinu, bet izruna īpaši jāiemācās. Pats galvenais ir izvēlēties pareizo dziesmu. Jo tas vien, ka dziedī svešā valodā, jau neuzrunā. Mūzikai jābūt skaistai. Un atrast tādu nemaz nav tik viegli.

Kā mācāties jaunu valodu?

Pats. Mani tas interesē, un es daudz strādāju. Mācoties igauņu valodu, pirmajās stundās neko nesapratu, bet pēc trim mēnešiem jau runāju. Jābūt ļoti bagātam vārdu krājumam. Latviešu valoda nepieder pie lielajām, bet,

piemēram, krievu valodā dažādi vārdi nāk no reģioniem, kas to papildina. Nu, kā var labi zināt krievu valodu ar visām niansēm! Kādreiz man pārmeta, ka nedziedu latviski, bet tik daudz latviešu to dara! Kāpēc jādzied arī man?

Kas, jūsuprāt, ir skaista dziesma?

Man ir ļoti liela pieredze – pirmo honorāru saņēmu 15 gadu vecumā. Vairāk nekā 40 gadus esmu dziedājis dažādās pasaules vietās, tādēļ uzticos sajūtai, kas ir skaista dziesma un kas nav. Intuīcija palīdz atrast tādu, kas uzrunā klausītāju. Francijā, Spānijā, kas teritorijas ziņā ir mazas, tādu

dziesmu nav daudz. Bet lielajās valstīs kā Meksikā vai Argentīnā – tur ir, ko meklēt! Hitus neizvēlos, jo tas šķiet zem mana goda. Man patīk arī citiem kaut ko atklāt.

Dziedāšanā esat sava ceļa gājējs.

Kad biju vēl Kuldīgā, tad mūzikas ziņā varēja salīdzināt: mucā audzis, pa spundi barots. Tagad pat piecgađīgam bērnam ir tik daudz informācijas! Viņš uzslēdz dziesmu, ir notis, dzied līdz. Man tā trūka. Un tas bija izaicinājums: gribējās to, kā nav nevienam. Tā sāku pirmais dziedāt džeza, bet kad jutu, ka vēl pieci vai desmit cilvēki to dzied, sāku stilā meklēt ko citu. Jo klausītājs jau nezina, ka esmu bijis pirmais, – viņš saprot, ka dziedu to pašu, ko citi. Tad pārgāju uz frančiem. Bija itāļu periods, neapolitāņu dziesmas, tādas folkloristiskākas. Pārgāju uz spāņu valodu. Zinu daudz par instrumentiem, ritmiem.

Kā citam patīk krāt markas, tā man ir hobijs interesēties par mūziku. Kamēr neesmu sev kādu tēmu izsmēlis, tikmēr man patīk to darīt. Es nezinu, kas būs nākamā mūzika, ko spēlēšu. Tagad esmu noņēmis ar grupu *Mariachi Baltika*. Repertuārā ir meksikāņu dziesmas, bet lielu kolektīvu grūti sadabūt kopā. Ir trīs vijoles, divas trompetes. Dziedu arī muzikālajā apvienībā *Neaizmirstulītes*. Nākotnē neko neplānoju. Turpināšu to, kas iesākts. Dzīvoju Rīgā, pāris reizi gadā koncertēju ārpus Latvijas, bet lielākoties tie ir slēgti pasākumi.

Jolanta Hercenberga
Lailas Liepiņas foto

Kuldīgas mākslas skolas pedagoģe Nelda Blūma vada grafikas darbnīcas pieaugušajiem.

Pieaugušie apgūst grafiku

„Mani ieinteresēja iespēja izveidot pašai savas Ziemassvētku kartītes. Ventspilī tādas grafikas darbnīcas nav,” saka ventspilniece Ivetiņa Ziemane, kura Kuldīgā apmeklēja grafikas nodarbības pieaugušajiem.

Mākslas skolā tās vada skolotāja Nelda Blūma: „Šogad te mācu grafiku 7. kursam un nolēmu, ka ir laiks virzīties uz manu sapni – uz grafikas nodarbībām pieaugušajiem.”

Tādi var izskatīties Ziemassvētku apsveikumi, kas veidoti kādā grafikas tehnikā.

KATRA REIZE KĀ DARBŅĪCA

„Es vēlējos, lai pieaugušie, kuriem ir darbi, bērni un sadzīve, nebūtu kursā iejūgti tā, ka astoņas nedēļas pēc kārtas jābūt klāt,” skaidro Nelda. „Katra nodarbība ir kā atsevišķa darbnīca. Kad ir iedvesma un laiks, var nākt, samaksāt par izmantotajiem materiāliem un te pavadīto laiku un strādāt. Ir arī tāda tehnika, ka ar vienu reizi galā nevarēs tikt. Piemēram, linoleja griezumam prasa ilgāku laiku. Bet tad dalībnieks varēs darbu ņemt uz mājām un turpināt citreiz. Es būšu klāt kā tehniskais balsts – atbildēšu uz jautājumiem, palīdzēšu izdrukāt, īstenot idejas. Ziemassvētku kartītes tiek veidotas kartondrukā. Tā ir ļoti

labā, lai ievadītu grafikā. Klišeja tiek veidota no kartona, tajā iezīmējot, ieskrāpējot vai iespiežot faktūru, tad tas tiek velmēts ar krāsu un likts drukas presē.”

TE IR PLAŠAS IESPĒJAS

Mākslas skolas darbnīcā Nelda piedāvā apgūt kartondruku, linoleja griezumam, kokgriezumam un sausās adatas tehniku. „Darbnīca iekārtota ļoti labi. Ar jauniešiem, kuri grafiku iepazīst pirmoreiz, sākam ar kartondruku un koloģrafiju. Tā nozīmē, ka uz papīra vai kartona tiek līmēti dažādi citi materiāli, tad virsma nolakota. Kad tā vairs neuzsūc mitrumu, tiek ieberzēta ar krāsu, virsū likts mitrināts papīrs, un tas tiek laists

cauri preseī. Arī šī tehnika var būt tik sarežģīta vai vienkārša, cik pašam vēlēšanās darboties.” Neldai pašai īpaša šķiet sietspiede: „Te tādas tehnikas vēl nav. Tas ir mans zelta sapnis.”

ARĪ VENTSPILNIECES

Līna Speciusa uz nodarbību atnākusi gūt pieredzi, viņa šeit beigu mākslas skolu un mācījusies interjeru dizainu. „Kuldīgā vajag vietas, kur radoši izpausties pieaugušajiem, citādi tikai mājas un mājas... Vajag kaut kur izrauties.” Vairākas dalībnieces no Ventspils vilinājusi iespēja radīt Ziemassvētku apsveikumus. „Man ir bioloģiskā saimniecība, un produkcijai arī vajag izstrādāt logo.

Doma, kā tam vajadzētu izskatīties, jau bija,” saka ventspilniece Iveta, kura nevēlējās atklāt savu uzvārdu, bet Ivetiņai Ziemanei par kursiem pastāstījusi māsa, un tā abas atbraukušas. Ivetiņai ar mākslu saskare ir ikdienā, jo viņa ir mājturības skolotāja: „Gan jau arī Ventspils Amatū mājā tiek rīkotas meistardarbnīcas, bet par grafikas nodarbībām neesmu dzirdējusi.”

NO FOTOMĀKSLAS PIE SIETSPIEDES

Nelda pati grafiku apguvusi Bedfordširas universitātē Anglijā, kur studējusi fotogrāfiju: „Esmu beigusi Kuldīgas mākslas skolu, pēc vidusskolas aizbraucu uz Angliju, iestājos video un foto

kursā, bet universitātē bija juku laiki. Nebija neviena pasniedzēja, kurš varētu iedot to, ko vēlējos, toties ļoti spēcīgs bija grafikas pasniedzējs, tāpēc pabeidzu kā sietspiedes speciāliste, vēl trīs gadus pie viņa strādāju un pat pārņēmu stafeti, kad viņš aizgāja uz citu darbu.” Bedfordširas universitātē Nelda strādājusi par grafikas tehniķi un pasniedzēju palīdzī, vadot nodarbības, sagādājot materiālus un iekārtojot telpas. Izstādēs piedalījusies ar saviem darbiem, kā arī tās organizējot, vairākiem māksliniekiem palīdzējusi sietspiedes darbos.

Iveta Grīniņa
Aivara Vētrāja foto

Diāna Zalāne: „Pilsētu vajag respektēt un tajā iedziļināt”

Novembrī Kuldīgā, vecpilsētas centrā, atklāts rekonstruētais sporta skolas komplekss ar baseinu, ko projektējis arhitektes, kuldīdznieces Diānas Zalānes birojs. Par to, ar kādiem likumu šķēršļiem nācies saskarties, kā laika gaitā mainījies darba uzdevums, kad ar ierosinājumiem nākusi gan novada dome, gan Latvijas Peldēšanas federācija, gan iedzīvotāji, gan pati arhitekte, D.Zalāne gatava stāstīt gari un plaši. Vai šis varētu būt viens no viņas mīļākajiem objektiem? Tā nevarot nodalīt: „Tas ir kā ar bērniem – nevar taču pateikt, kurš vismīļākais.”

Arhitekte Diāna Zalāne par nesen atklāto baseinu: „Izdarīts nopietns un liels darbs, ar kuru varēsim lepoties Latvijas mērogā.”

Vai ar rezultātu esat apmierināta?

Jā. Vienmēr paliek kādas mazas lietiņas, kas duras acīs, bet to pamana tikai projektētājs un būvnieks, tomēr šī ir viena no tām reizēm, kad gribas teikt, ka viss ir ļoti labi.

Vai pati jau baseinu izmēģināt?

Vēl ne. Neesmu ņipra peldētāja, bet SPA zona un sāls istaba man patīk.

Kas projektējot bija sarežģītākais?

Kuldīgā jebkuru ēku projektēt arhitektam ir liels izaicinājums. Pilsētu vajag mīlēt, respektēt un ļoti iedziļināties tās būtībā. Nevar atnākt no malas un iedomāties, ka es te tagad tā forši visu mācēšu. Kuldīgā ir tradīcijas, kas vienmēr nav aprakstītas kā likums. Tās jāglabā, jānovērtē un jānodod nākamajam paaudzēm.

Baseins, kādu to redzam, bija iecerēts citādi. Visi zina, ka bijušajā baltvāciešu biedrības namā padomju laikos pagraba telpās tika izveidots baseins, kas vairs neatbilda mūsdienu prasībām. Kad pašvaldība izdomāja ēku rekonstruēt, darba uzdevums paredzēja baseinu atstāt pagrabā, tikai to pagarinot, bet man likās, ka tā nevar, jo ēkas

apjoms tam nav paredzēts. Es biju tā, kas teica: „Jātaisa klāt jauns apjoms, un es zinu, kā vajag.” Bet Kuldīgas apbūves noteikumos tas nav tik vienkārši – jaunu apjomu nevar būvēt, ja vēsturiski tā tur nav bijis. Nevienam neatceramies, vai baseina vietā bijusi apbūve, – arhīvā visās fotogrāfijās tur ir tukšums. Ķērāmieši klāt kartēm, un mums izdevās pierādīt, ka reiz tur bijis būvapjoms. Pirms tam intuitīvi bija skaidrs, ka vēsturiskā centrā nevarētu būt bijusi tukša vieta. Vismaz šķūnim tur vajadzēja būt.

Sarežģītība bija arī tajā, ka ļoti nopietni tika nogriezts finansējums. Piemēram, džakuzi jātaisa mazāks. Tagad runā, ka tomēr par mazu. Kad domes opozīcija uzstāja uz finansējuma samazinājumu, brīžiem bija skumīgi. Ar to baseinu taču dzīvosim vēl vismaz 50 gadus – tas domāts mūsu bērniem. Kopumā tas izmaksāja krietni lētāk nekā

analoģiskas būves Latvijā.

Kādi ir citi jūsu lielākie pēdēja laika sasniegumi?

Viens no objektiem, par kuru esam saņēmuši atzinību, ir *Place Eleven* Rīgā – pirmā biroju ēka Latvijā, kas dabūjusi starptautisko sertifikātu BREEAM (*British Research Establishment Environmental Assessment Method*). Tā ir atbilstība ekoloģisku un energoefektīvu prasību kopumam – no materiālu izvēles līdz ekspluatācijai. Šī ēka saņēma novērtējumu *excellent* jeb teicami, un tagad arī citi projekti Rīgā (gan mums, gan arī citiem) izmanto BREEAM kritērijus. Galvenais no tiem ir ilgtspējība, ēkas ilgmūžība.

Ja būvējam ēku, kas nav ilgmūžīga, tad piesārņojam vidi. Jo kvalitatīvāka ēka, jo mazāku kaitējumu tā nodarīs pēcnācējiem. Tas ir tāpat kā nopirkt drēbes lētākā veikalā – jūs tās izmetat ārā jau pēc sezonas, savukārt, nopērkot dārgākas un

kvalitatīvākas, nēsāsiet varbūt pat desmit gadus.

Ko īsti nozīmē ilgtspējīga arhitektūra?

Tur ir ļoti daudz punktu – vesela grāmata: kādi materiāli tiek izmantoti, cik daudz dienas gaismas cilvēks saņem darba vietā, cik ūdens patērē tualetes pods, kādu gaismas piesārņojumu ēka rada, cik daudz degvielas un laika būs jāpatērē, lai līdz ēkai nokļūtu, vai tur var nokļūt ar auto, sabiedrisko transportu, riteņiem vai kājām. Pat tad, ja tiek izmantots ļoti ekoloģisks materiāls, bet tas atvests no Brazīlijas, tas vairs nav īsti ekoloģiski, jo enerģijas patēriņš nogādāšanai bijis ļoti liels.

Nesen kādā intervijā arhitekte Zaiga Gaile izteicās, ka Kuldīga ir gudra pilsēta, jo tajā aizliegti pakešu logi. Vai vēsturiskā mantojuma saglabāšana un energoefektivitāte ir savienojamas?

Energoefektivitāte ir ļoti laba lieta – par to jādomā un jārunā, bet vienmēr var atrast vidusceļu, un ir daudzi paņēmieni, kā panākt, lai ēka būtu stipri energoefektīvāka nekā pirms desmit, 20, 50 vai 100 gadiem. Logiem, protams, ir liela nozīme, bet savā atjaunotajā ēkā pie Pilsētas dārza esmu pārliecinājusies: arī tad, ja ieliek tādus logus,

DIĀNA ZALĀNE

- Dzimusi Cēsīs.
- Mācījusies Rīgas Tehniskajā universitātē.
- Kuldīgā dzīvo kopš 1992. gada.
- 2002. gadā nodibinājusi savu projektēšanas biroju.
- Precējusies ar arhitektu, agrāko Kuldīgas mēru Edgaru Zalānu.
- Divu pieaugušu bērnu mamma.
- Nozīmīgākie Kuldīgā projektētie objekti: sporta skolas rekonstrukcija un baseins, *Swedbank* ēka, veikali *Rimi* un *Elvi*, Valsts ieņēmumu dienesta ēka, pārtikas tirgus, klosteris Liepājas ielā, bērnudārza *Cīrulītis*, grāmatnīcas *Zvaigzne ABC*, Baznīcas ielas un Pilsētas dārza rekonstrukcija.

„Ja kāds grib māju ar pakešu logiem, tad ārpus vēsturiskā centra – lūdzu! Tas, ka šeit vecpilsētā ir pilnīgi atšķirīga vide, ir panākts tikai ar šādiem paņēmieniem.”

kas atbilst Kuldīgas prasībām, bet ēku vēl kārtīgi nosiltina, var panākt to, ka siltuma rēķins ir krietni mazāks nekā manā otrajā mājā, kurā ir pakešu logi. Katrai lietai sava vieta un laiks, un, ja domājam par Kuldīgas unikalitāti, tad vēsturiskās ēkas visiem kopā tomēr jāsauglabā. Ja tajās tiks salikti logi un durvis, kādus esam pieraduši redzēt jaunbūvēs, zaudētāji būs visi. Tas, ka šurp brauc tūristi un ka šeit ir pilnīgi atšķirīga vide nekā citur Latvijā, ir panākts tikai ar šādiem paņēmieniem. Ļoti ceru, ka cilvēki to sapratīs, pieradīs un leposies ar to, ka esam īpaša pilsēta. Galu galā, ja kāds grib māju ar pakešu logiem, tad ārpus vēsturiskā centra – lūdzu!

Par Kuldīgu tiek runāts, akcentējot vēsturisko centru, mantojuma saglabāšanu. Vai redzat to arī kā mūsdienu pilsētu?

Jā, protams. Tikai ar vārdu *mūsdienīgs* katrs jau saprot kaut ko citu. Kāds ir mūsdienu cilvēks? Aktīvs. Pirmkārt, tādiem patīk sportot. Tam Kuldīgā ir iespējas kā reti kurā pilsētā: vieglatlētikas manēža, volejbola halle, baseins, stadions... Otrkārt, aktīvie droši vien grib baudīt kultūru. Kultūrā, manuprāt, pašvaldībai vēl būtu jāpastrādā. Nākamajai vajadzētu būt kultūras centra pārbūvei. Tomēr,

g mīlēt, ies”

PROJEKTI

Dzīvojamā māja Starpnieki Rucavas novadā.

ja skatās, cik daudz pasākumu te notiek, sevišķi vasarā, tad to ir diezgan daudz. Treškārt, jaunām ģimenēm ar bērniem, manuprāt, te ir ļoti labi. Ja gribas naktsklubus un ko tamlīdzīgu, tad gan laikam jābrauc citur. Kaut gan varbūt ar laiku...

Kas attiecas uz arhitektūru, mums ir gan mūsdienīgi, gan atjaunoti, gan rekonstruēti objekti. Bet es uzskatu, ka nevar būvēt kaut ko jaunu, ja neesi sakārtojis veco vidi. Nu, kāda jēga ēkai veidot jaunu piebūvi, ja pārējās istabās ir nekārtība! Un te arī jāskatās, ko saprotam ar mūsdienīgo. Tagad ir tāda cilvēku kustība (kaut vai tie paši hipsteri), kura labprāt nevis taisa ko jaunu, bet nāk ar savu pienesumu vecajam, pielāgojot to savām vajadzībām.

Cik daudz laika tagad iznāk pavadīt Kuldīgā?

Nu jau pavisam maz. Braucam te tikai brīvdienās. Diezgan ilgu laiku centos noturēt divus birojus – Kuldīgā un Rīgā –, bet pagājušajā gadā pierādījās, ka tas nav iespējams. Joprojām sadarbojamies ar tiem cilvēkiem, kuri palika Kuldīgā, bet esam citās attiecībās.

Ko nozīmē būt arhitektam?

Domāju, nesmu vienīgā sieviete arhitekta, kura jaunajām meitenēm, kas vēlas kļūt par arhitektēm, saka: tas nav sieviešu darbs. Vajadzīga stipra komanda un stiprs plecs blakus. Juridiskā puse ir ļoti nopietna, finansiālā, tehniskā, ekspertīzes, saskaņošanas... Jābūt menedžera dotībām,

lai varētu visu salikt kopā. Mums birojā ir projektu vadītāji, inženieri, arhitekti, tehniķi, cilvēki, kuri pilda jurista funkcijas. Pat grūti aprakstīt, ko mēs darām. Sākumā bieži vien tas ir darbs tikai *Excel* tabulās. Tīrie aprēķini. Tikai pēc tam sākam zīmēt sienas, domāt, kā visu dabūt iekšā noteiktā teritorijā.

Jūs arhitektūrā sākat darboties 90. gadu sākumā. Vai ir atšķirība tolaik un tagad?

Tā ir ciņa. Toreiz likumi nebija tik sakārtoti, ceļš bija brīvāks. Bija arī lielāka iespēja kļūdīties, jo zināšanu bija krietni mazāk. Toreiz varbūt bija neprāts no manas puses iesaistīties lielos projektos. Bet vienmēr blakus ir labi speciālisti, inženieri no vecākās

paudzēs. 90. gados tradīcijas tika zaudētas – iepriekš bija projektēšanas institūti, skaidra projektēšanas struktūra. Es nebiju redzējusi, kā projektēšana notiek tur, tāpēc manā birojā tā sistēma bija jāizveido pilnīgi no nulles. Protams, likumi mainās, un projektēt kļūst aizvien sarežģītāk, it sevišķi pēc lielveikala *Maxima* sagrūšanas. Nezinu, vai ar tālaika zināšanām es būtu varējusi to izdarīt šī brīža apstākļos. Viss bija citādāk.

Vai laika gaitā mainās arī klienti?

Jā, ļoti. Viņi kļūst profesionālāki. Birojā uzreiz varam atšķirt, kurš ir profesionāls pasūtītājs un kurš nav: vai viņam ir projekta vadītājs, vai ir konkrēti darba uzdevumi, cik labi pārzina procedūru, vai ir izpētījuši tirgu. Privātmājas

ir cits stāsts. Bet gadā man varbūt ir viena tāda. Mēs smejamies, ka to darām tādēļ, lai nezaudētu formu, jo privātmāja ir ļoti īpašs stāsts. Zīmēt tādu māju nozīmē lielas emocionālas saistības – klients grib, lai arhitekts vienmēr ir klāt, lai klients vienmēr pirmajā vietā. Agrā jaunībā zīmēju arī interjeru, principā visu darīju pati, bet tad sapratu, ka visu nevar, un izvēlējos zīmēt lielākus objektus.

Vai laba arhitektūra vienmēr būs dārga?

Kvalitāte vienmēr paliek kvalitāte. Brīnumi nenotiek: ja lēti maksāsi, slikti lietos. Protams, ir robeža, kad sākam maksāt par zīmolu, tad jau tas ir izvēles jautājums. Bet kvalitatīvā būvniecībā mēs saprotam, kas ir labs. Tas nav vairs zīmols, bet konkrēti rādītāji, piemēram, siltumefektivitātes. Var izvēlēties arī ko lētāku kā pagaidu risinājumu, bet tad jāērķinās, ka pēc gada vai diviem būs jāatgriežas un jāmaksā vēlreiz. Un būs neērtības, jo jāpārtaisa.

Latvijā 2016. gadā pirmoreiz apbalvota Gada sieviete arhitektūrā, un tā esat jūs. Vai šajā profesijā ir atšķirība starp sievieti un vīrieti?

Sākumā tas šķita dīvaini, taču ideja bija tāda, ka sievietes pienesums būvniecībā ir ļoti liels. Ne vienmēr tas tiek atzīmēts. Piemēram, bija sieviete, kura ilgus gadus strādāja uz lielā ceļamkrāna un skaitījās viena no spēcīgākajām nozarē. Man liekas, ka tas kaut kā jāatzīmē. Ir pierasts, ka ir dizaineres meitenes, arī pie arhitektēm pierasts, bet kopumā tas ir apsveicami, ka sievietes būvniecībā tika izceltas. Negaidīju, ka atzīmēs mani, bet domāju, ka tas saistīts ar jau minēto projektu *Place Eleven*, kurš tobrīd bija īpaši pamanīts.

Kā var karjeru savienot ar ģimenes dzīvi? Jūs bijāt arī mamma maziem bērniem.

Diezgan grūti. Godīgi sakot, pat neatceros, kā es to varēju dabūt gatavu. Liels, liels pluss bija tas, ka dzīvoju Kuldīgā. To vienmēr visiem saku: tā ir laime, jo nekur nav jāved, bērns pats var aiziet uz skolu, pulciņu, treniņu. Tu atver durvis, un bērns aiziet. Droši vien jau arī pa Kuldīgu kāds vadā bērnu, taču mērogs ir tik mazs un te, manuprāt, ir tik droši, ka varējām to nedarīt. Abi ar vīru Edgaru bijām ļoti aizņemti, bet palīdzēja mammas, un bērni bija spiesti kļūt patstāvīgi, dažreiz vajadzēja auklītes.

Bet, kad saviem bērniem jautāju, kā viņi jutās ar tik aktīviem vecākiem... Viņi neko citu nav redzējuši kā vien to, ka vecāki visu laiku strādā – vai nu zīmē, vai projektē. Rasējamais dēlis mājās bija centrālais objekts, un viņi domāja, ka tā tam jābūt – ka visi vecāki mājās droši vien zīmē.

Vai ģimenē būs kāds amata turpinātājs?

Arhitekts gluži ne, bet dēls studē Anglijā par projektēšanas un būvniecības vadītāju. Bijām ļoti pārsteigti, kad viņš izvēlējās šo profesiju. Bet laikam, ja bērnībā neko citu neredz, tad domā, ka tas ir normāli – ir tikai būves. Mājās runā vienīgi par projektēšanu; braucot ceļojumos, tiek pētīta arhitektūra. Meita mūsu pēdās neaizgāja – izmācījās un strādā par tulkā, taču viņai patīk vēsturiskas

lietas un ēkas, un mēs ar viņu vairāk runājam par to.

Vai vīram Edgaram vēl ir laiks projektēt?

Viņš tagad projektēšanā ir diezgan nopietni iekšā, bet ne tādā izpratnē, kā ierasts. Viņš savulaik Austrālijā mācījies par pilsētu plānotāju, un šīs zināšanas ļoti noder, pēc tām ir liels pieprasījums. Viņš ir pirmais posms darbā ar klientu. Pirms vēl arhitekti sāk zīmēt apjomus, liels darbs saistīts ar konkrētās teritorijas iespējamo attīstību. Viņš strādā Rīgā, bet trīs gadus nostrādāja arī Irākā kā pašvaldības konsultants pilsētplānošanā.

Arī jūs esat strādājusi ar projektiem ārpus Latvijas.

Bija arī tāda pieredze, pārsvarā Krievijā. Taču tur sākās krīze. Bijušas skices arī Lietuvai un Tallinai. Bet kas to var zināt, kur ceļi aizvedīs?

Un kā atpūšaties?

Es jau esmu tikai sieviete. Man patīk aizbraukt uz kādu SPA, aiziet uz masāžu, paceļot. Patīk lasīt. Neesmu profesionāla dārzkope, bet man patīk kaut ko darīt dārzā. Ļoti patīk atbraukt uz Kuldīgu un pastaigāt pa mežu, sēņot, iet pirtī. Citreiz aizbraucam uz kalniem un noejam kādus garākus gabalus. Skaista filma – aiziet uz kino ar popcornu un kolu. Darīt neko. Tāds ir tas mans restaurācijas process.

**Maija Jankovska
Diānas Zalānes arhīva un
Aivara Vētrāja foto**

Biroju ēkas *Place Eleven* projekts (pa labi) 2015. gadā ieguva 1. vietu nominācijā *Ilgspējīgākais projekts Latvijā*.

Zvaigznes grāmatu nams Kuldīgā: pussagruvušās ēkas vietā uzbūvēta moderna grāmatnīca, saglabājot arī vecā nama veidolu.

Rekonstruēto Kuldīgas Pilsētas dārzu iecienījuši gan paši kuldīdznieki, gan Kuldīgas viesi.

Dejā – ar drosmi un pilnu jaudu

„Trīs gadi Amerikā bija ļoti interesants dzīves posms. Jutos izsalkusi pēc jaunām zināšanām, un bija aizraujoši būt svešā vietā, kur mani neviens nepazīst,” tā par laiku ASV saka bijusī kuldīdzniece, dejojāja, pedagoģe un horeogrāfe Gunta Liepiņa.

Ieguvusi prestižo Fulbraita stipendiju, Gunta divus gadus Kalifornijas universitātē Irvinā horeogrāfiju studēja maģistrantūrā. Vēl gadu palika praksē, mācot dažādās skolās un studijās, uzstājoties Losandželosas deju kompānijā *Kairos*. Tagad viņa ir atpakaļ Rīgas baleta studijā *Grande*, kur pirms tam mācīja bērnus.

„Man šis laiks Amerikā iemācīja godīgumu un atklātību pret sevi. Mērķis bija piespiest sevi domāt un darīt citādi, nekā no manis gaida,” atzīst Gunta Liepiņa.

„ESAM ĻOTI RADOŠI”

„Latvijā tomēr esam diezgan mazā, noslēgtā profesionālā vidē, kurā vienam par otru daudz maz viss skaidrs. Bet Amerikā sevī parakos mazliet dziļāk gan horeogrāfijas ziņā, gan citos uzdevumos mācību laikā. Gribējās visu darīt uz pilnu jaudu – nu tad bliežam un redzam, ko varu, ko ne! Man šis laiks iemācīja godīgumu un atklātību pret sevi. Mērķis bija piespiest sevi domāt un darīt citādi, nekā pati esmu sadomājusies, tomēr tā, kā to izjūtu un gribu.

Tas bija labs stimuls pašapziņai un pašpārliecībai. Kaut vai tamdēļ, lai uz Ameriku tiktu, kaut kas bija jāprot un jāvar, tāpat lai studijas pabeigtu, bija daudz jāstrādā. Mēs, latvieši, esam ļoti radoši, un paši to varbūt neapzināmies. Bet internacionālajā vidē atklājās, ka arī es varu izcelties ar radošām idejām un apgūt jaunas tehniskās iespējas, kā to realizēt.”

DEJO UN MĀCA

Par baleta studiju *Grande* Gunta saka: „Ar kolēģi Lāsmu ļoti labi iznāca samainīties – viņa palika manā vietā, kad devos uz Ameriku, tagad pati aizbraukusi uz maģistrantūru Itālijā. Interesanti redzēt bērnus, kurus mācīju pirms trim gadiem: galvas tās pašas, bet paši izstiepušies. Viena ir mana grupa – vidusskolēniem mācu klasiku un moderno deju. Trim grupām mācu tieši moderno deju, ir arī privātskolēni, kuriem jāiestudē solo dejas. Pati dejuju dziedāšanas šovā *Xfactors*, kas jau iet uz beigām, arī Dailes teātra izrādē *Karmena*. Esmu iesaistīta milzīgā projektā, kas Latvijas simtgadei tiek veidots arēnā *Rīga*.”

JAUNĀKĀS TEHNOLOĢIJAS

„Baleta skola ir laba vieta, kur īstenot idejas un prasmes, ienest horeogrāfijas leksikā ko jaunu. Savukārt par neikdienišķo, ko mums mācīja Amerikā, varu pastāstīt kursus. Nesen Valsts jaunatnes iniciatīvu centrs rīkoja

Mēģinājums Losandželosas dejas kompānijas *Kairos* izrādei.

kursus, kuros kā lektore stāstīju par to, ko ikdienā varbūt neizmanto, bet vienlaig ir vērts zināt. Pedagoģijā pieejas ļoti atšķiras: Amerikā komunikācija balstīta pozitīvismā, un pie tā jāpierod, bet mēs esam pieraduši visu dzirdēt tieši – tas bija slikti, pie tā vēl jāstrādā.

Amerikā bija iespēja strādāt ar visjaunākajām tehnoloģijām, piemēram, zālēs bija *zāļie ekrāni*. Tā ir tāda specefektu iekārta, ar kuru dejojājam fonā var uzlikt jebkuru skatu vai vidi. Ir sensoru tehnoloģijas, piemēram, dejas laikā ar kustību var mainīt fonu vai skaņu, jo tas ieprogrammēts. Iemācījās, kā tiek veidotas kustības multiplikācijas filmām: kustas dejojājs, kuram pievienoti sensori, tēls tiek datorizēts un tam pievienots multiplikācijas varonis, kurš kustas tāpat.”

AMERIKĀ ATROD DZĪVESBIEDRU

Amerikā Gunta arī apprecējusies. Vīrs Stefans Millers ir dziedātājs un vokālais pedagogs, kurš palicis strādāt ASV. „Satikāmies skolā kādā projektā. Viņš mācījās opermūziku, bet tagad strādā kā vokālais pedagogs un mēģina pretendēt uz lomām Brodvejas mūziklos. Viņš izvirzījis diezgan lielus profesionālos mērķus, un šogad, kamēr esam šķirti, mēģina tos īstenot. Tagad nevaram būt katru dienu kopā. Fulbraita stipendiju piešķir Latvijas un ASV valdība, un man ar iegūtajām zināšanām jāatgriežas savā valstī un jānostrādā divi gadi. Es, protams, vēlu, lai Stefanam viņa ieceres izdodas, tomēr ļoti arī gribētu atvilkt viņu padzīvot Latvijā. Man te notiek daudz kas interesants, arī viņam tā varētu būt.”

„Tas nebija viegls laiks, bet, pabeidzot horeogrāfijas studijas Kalifornijas universitātē, gandarījums ir liels,” saka Gunta. Attēlā – dejas maģistrantūras izlaidums.

„Mēs darām lielas un labas lietas, bet te tās daudzi uzskata par normu. Latviešiem jābūt teikt paldies un citus labus vārdus arī par sīkumiem.”

KĀS IEPRIECINA, KĀ PIETRŪKST

„Latvijā man lielu prieku sagādā tas, ka varu staigāt kājām, visur ātri nokļūt. Losandželosā dzīve bez automašīnas nav iedomājama, jo sabiedriskā transporta tur nav, visi ļoti ilgi sēž sastrēgumos. Šeit iepriecina arhitektūra: Rīgā staigāju, galvu atgāzusi, un Kuldīga vispār ir brīnišķīga! Latvijā ir kultūras izpratne un cilvēku inteliģence. Te ir tāda mazā Eiropiņa – mīļa un tuva.”

Bet no Amerikas pietrūkstot plašuma un pozitīvās attieksmes: „Tur tomēr visam cits vēriens, nepārtraukti ir iespēja pilnveidoties, kāds pienes jaunas zināšanas. Bet viena no galvenajām lietām, kuras te pietrūkst, ir pozitīvisms – ka dzīvot ir forši, ka viss ir forši! Ja vēl izdodas ko sasniegt, tad visi ir sajūsmā, sveic

un to ļoti uzsver. Latvijā ir pieņemts: kaut ko sasniegt pūlēs un smagā darbā – tā ir norma, tas nav nekas īpašs, neviens pārāk nesaņūsmīnās. Latviešiem jābūt teikt paldies un citus labus vārdus arī par sīkumiem.” Losandželosā Gunta dejojusi nelielā laikmetīgās dejas kompānijā, kas veido uzvedumus: „Bijām astoņi vai desmit cilvēki, taisījām izrādes, uzstājāmies festivālos, konkursos.” Amerikā jebkurā projektā esot atļase – simt cilvēku ar numuriņiem stāv rindā un rāda, ko spēj. Visi profesionāli. Tas, protams, esot interesanti – cīņšanās un kastīngi, tomēr Latvijā dejojot ir lielākas izredzes, un Gunta jūtas patīkami, kad kāds piezvana: „Ir jauns projekts. Vai gribi piedalīties?”

Iveta Grīniņa
Guntas Liepiņas arhīva foto

Ar Ziedoni pa un par Latviju

Novembrī aicinot interesentus Kuldīgas Mākslas namā tikties ar RIMANTU ZIEDONI, viesis tika pieteikts kā rakstnieks, žurnālists un Latvijas apceļotājs, un šie trīs aspekti arī bija sarunas vadmotīvi.

Par jaunradi R.Ziedonis sacīja: neesot sistemātiskais rakstītājs, kas celsies sešos un cītīgi sēdīsies pie rakstāmgalda, viņš rakstot, kad patiešām jūt, ka ir īsta noskaņa daiļdarbam, tāpēc arī *īvās* daiļliteratūras maz. Kopš 1986. gadā iznākušā dzejoļu krājuma *Atvēzējies glāstam* publicēti vēl tikai divi stāstu krājumi, jaunākais ir pērn iznākusi *Pastaiga*. Vairāk rakstnieks pievērsies dzimtās zemes iepazīšanai, pēc ceļojumiem krustu šķērsu pa valsti tapušas grāmatas par Latviju, tās cilvēku darbiem, likteņiem, savdabību.

NEGRIB, LAI IR KĀ DZĪVĒ

R.Ziedonis uzskata, ka mākslai jāpaplašina dzīves telpa. No daiļliteratūras mēdz gaidīt identifikācijas iespēju – „uzrakstīts kā manā dzīvē”, bet viņš strikti saka: „Pats zinu, kā ir manā dzīvē. Mani neinteresē, lai rakstnieks to uzraksta. Teātrī atkal kā dzīvē: jā-vāra zapte, jāplauj zāle, jāaudzina suns. Kā apburtais loks! Gaidu, ka rakstnieks kādu parādību atklās no cita aspekta, piespēlēs citas izjūtas un skata punktus.” Tamdēļ fotogrāfiski reālistisku daiļliteratūru viņš daudz nelasa – tāds skats piederas dokumentālajai literatūrai. Par rakstnieka darbu viesis spriež: ja 15 darbi tapuši pēc inerces, labāk vajadzēja pārtraukt un iet makšķerēt. „Es tā daru,” ar šķelmīgu smaidu viņš piebilda.

ĪPAŠAIS IR KATRA DZIMTĀ

Vēsturē trūkstot mūsu pašu skata – dažādas hronikas taču rakstītas no uzvarētāju pozīcijām, daudzi gadsimti nav dokumentēti. Pat par folkloru rodas jautājumi, kas īsti ir autentisks. Tādēļ svarīgi, lai vēstures laiku aizpildītu cilvēki. Katrā dzimtā ir kas īpašs, kas jāfiksē, un rakstnieks ar nožēlu min, ka nav pierakstījis vecmāmiņas (no mammaš puses) stāstīto – palikušas vien dažas atmiņas par vectēvu. Viņš par mežabrāļu atbalstīšanu tā sasists, ka „līdz Sibīrijai netika” – nomiris mājās. Vecmāmiņa sacījusi: labi, ka tā, vismaz paši varējuši apglabāt.

R.Ziedonis nebraukšot ne uz kādu Mozambiku vai Kubu, lai par to rakstītu, jo tas būs tikai tūrista skats. Viņam gana, ko redzēt Latvijā, kur rodams gan optimisms (kaut vai Skrundas muižas atdzimšana, vienīgais iekšzemes zvejnieku ciems Īdeņa, jaunu pilsetnieku pārcelšanās uz laukiem u.c.), gan ne tik priecīgais – reiz dzīvīgi pagalmi tagad aizauguši, var nobraukt kilometrus un laukos nevienu nesastapt.

RIMANTA ZIEDONA LITERĀRIE DARBI

- Dzejoļu krājums *Atvēzējies glāstam*
- Stāstu krājumi: *Dzīves pieredze un ziepju burbuļi*, *Pastaiga*
- Dokumentālā proza: *Mežu zemē Latvijā*, *Leišmalīte* (abi darbi kopā ar tēvu Imantu Ziedoni), *Jūras zemē Latvijā*, *Paradoksālā Latvija*, *Austrumu robeža*, *Nacionālais dēkainis – krokodilu mednieks*

„Tā ir milzīga pašizglītošanās – tikties ar cilvēkiem, iepazīt Latviju.”

NO REPORTIERA LĪDZ REDAKTORAM

R.Ziedonis ir žurnālists. Atmiņā vēl pirmā prakse Valmieras rajona avīzē, komandējums uz Madonas veikalu, pēc tam jau uz *Liepājas metalurgu*, kur nav bijis sapratnes, kas tie par katliem.

R.Ziedonis izgājis ceļu no ierindas reportiera līdz *Rīgas Bals* galvenajam redaktoram un spriež: žurnālista profesijas bīstamība ir virspusība, ka nav laika notikumā un problēmā iedziļināties. To gan palīdz novērst tas, ka redakcijās strādājošie kādā jomā profilējas, taču reizēm rodas aizdomas, ka tā īsti netiek meklēts cilvēks. Viesis pavēra priekškaru arī uz mediju darba aizkulisēm, kā par publicitāti cīnās topoši deputāti.

„Visur laužas iekšā – vienam skaists suns, cits ko kolekcionē,” ironizē R.Ziedonis. „Kāpēc kāds ir uz žurnāla vāka? Ar ko viņš to izpelnījies?” Ir daudzi, kā lauksaimnieki, par kuriem būtu vērts rakstīt, bet viņi to pat negrib, taču šie stāsti ir mūsu vēsture, kas kopainu padara pilnīgāku.

Tā kā R.Ziedoni varot uzskatīt par ceļojošu tipāžu, 2012. gadā viņš uzaicināts par žurnāla *Nacionālā Ģeogrāfija* latviešu izdevuma galveno redaktoru. Diemžēl kopš pērnā gada izdošana pārtraukta ekonomisku apsvērumu dēļ. „Nujorkā kaut suņa kaulus vari sākt tirgot – tur no 14 miljoniem daži desmiti tūkstoši nopirks,” viņš raksturo atšķirību starp Latvijas mazo tirgu un metropoles iespējām.

AUSTRĀLIJAS MĀCĪBAS

R.Ziedonis atceras: tikko pēc neatkarības atgūšanas, radu ielūgts, devies uz Austrāliju un mēnesi nodzīvojis pie legendārā krokodilu mednieka Arvīda Blūmentāla (viņam veltīts pieminekļis Dundagā). „Iedomājieties Gūtmaņa alu, tikai dziļāku! Tur vienā nodalījumā perfekti uzvalki, labi krekli, citā – duša (prusaki gan radīja neomulīgu sajūtu); ja vajag elektrību, ieslēdz generatoru,” eksotisko mītni uzbur rakstnieks. Izdevies izbriekt ar laivu pa upi, kurā Blūmentāls ķēris krokodilus, dzirdēti stāsti par opāla dzīslu meklētājiem – kas atrada, pēc laika aizbrauca, Blūmentāls neatrada. „Aizķērās tā dokumentālā lieta, un labi, ka paspēju tikties. Bet tādi tipāži ir arī Latvijā,” pārliecinājies R.Ziedonis. Kāds vīrs Velēnas pagastā no tiesas gaidot marsiešus un pie mājas pat iekārtojies tiem lidlauku.

Palikt Austrālijā? Noteikti ne. Radi gan smējuši, ka palīdzēšot pat sievu atrast (tolaik savas ģimenes vēl nav bijis), būšot darbs. „Bet kam tur vajag latviešu rakstnieku?” viņš retoriski vaicā un atceras epizodi Brisbenā. Gribējies mājas darbos

izpalīdzēt kundzei, pie kuras dzīvojis: apcirpis dzīvžogu, nopļāvis zāli, puķu dobē ieraudzījis it kā nevietā ieaugušu maztiņu ozoliņu – izrāvis. Un kādas šausmas! Izrādījies, ka tas izaudzēts no Latvijas ozola zīles, kas, pārkāpjot muitas noteikumus, slepus ievesta un lolota, līdz uzdzīgusi. Tika izgāzta miska, stādīnš sameklēts un rūpīgi atstādīts atpakaļ.

R.Ziedonis spriež, ka mentāli jau nebūtu grūti iedzīvoties, turklāt sadzīvē nostiprinājušies arī latviešu paradumi. Kāpēc jāpērk un jādāvina puķes, to vietējie līdz latviešu iebraukšanai pēc Otrā pasaules kara nav sapratuši. Nav bijis dzirdēts arī par marinētajiem gurķiem. Bet kāds Bērziņš sācis cept rupjmaizi un tapis miljonārs. Kad kungs kļuvis vecs, viss pārdots japāņiem, jo dzimtā turpinātāju nav bijis, bet auto ar uzrakstu *Rīga* joprojām izvadājot maizi.

VISS IR TEPAT

Latvijā var ieraudzīt tik daudz, ja vien mēģina, – pārliecināts R.Ziedonis, un viņš to var teikt ar pilnu atbildību, jo neesot tāda novada, kur nav būts. Ilgi uz vietas nosēdēt nav varējis, pēc mierīgāka laika sākot dīdīties – jādodas ceļā. Visvairāk patīkot process, īpaši to neplānojot, vienīgi iepriekš izzinot katras vietas kultūrvēsturisko fonu. Allāž esot kāds zinošs vietējais entuziasts, kam viss kā uz delnas. Tā ir milzīga pašizglītošanās – tikties ar cilvēkiem, iepazīt Latviju.

KAD ROBEŽU PĀRKĀPJ GOVS

Īpaša vieta R.Ziedoņa dokumentālo darbu klāstā ir grāmatai

Austrumu robeža – tai materiāls vākts gar Latvijas un Baltkrievijas, Latvijas un Krievijas robežu, kas citiem mazāk zināma, turklāt visas Eiropas Savienības pierobežas zona, arī ar citādu ikdienu. Nu kaut vai tāds *stikums*, kā uz kaimiņvalsti nelegāli aizgājusi govs. Nedrīkst taču saimnieks iet pār robežu paceltu galvu piena devējai pakal – jāsasauc starpvalstu sēde. Uz kuru pusi vilkt pāri robežai nogāzušos koku? Varbūt zāģēt uz pusēm?

NEREDZĒTI, NEPARASTI

Bagātīgajā fotogrāfiju klāstā par katru – stāsts. Viesis atcerējās neredzētu *dravu*: bišu mājiņas saliktas līvānietei līdzīgā ēkā, tajā ierīkota skreja. R.Ziedonis arī izlasījis ne mazums literatūras par bitēm, lai rakstot nerastos aplamības. Lai neiznāktu saķeršanās ar dravas saimniecēm, nedrīkst sasmaržoties un ģērbt neko pūkainu. Ja bite iepīses pūkās, tā sāks spirināties un dūkt, tas nozīmētu *Palīgā!*, citas metīsies nelaimīgo glābt, sadzeļot šķietamo vaininieku.

Daugavpils novada Demenes ciemā pārdomas raisot kādreizējā Zemgales stacija (pastāvēja no 1922. līdz 1944. gadam), kurā iekārtota katoļu baznīca, bet mulsinoši, ka altāris, tātad svētākā vieta, ierīkots tur, kur bijusi izeja uz peronu – lielāko burzmu.

Fotogrāfijas stāsta arī par cemošanās pie kundzes, kura krāj lelles, šķiet – tās jau pārņēmušas visu dzīvokli un uz visu noraugās ar savām stīvajām acīm. Vecļaudīm izsenis ierasts, ka jāsarūpē mirstamā kārtā, bet šī kundze kā mūžīgu pavadoni izvēlējusies arī mirstamo lelli. Bet citā vietā aizkustinošas ir cūkas bēres – tā nav tikai praktiska vajadzība, bet arī svarīgs notikums, un vīri atbilstoši saposušies.

LATGALE – IECIETĪBAS PARAUGS

R.Ziedonis uzskata, ka Latgale var būt paraugs visai Eiropai, kā tolerantā sadzīvo dažādas ticības un tautības. Viņaprāt, Rīgā krievvalodīgie ir vairāk politizēti un niknāki. Tāpat vajadzētu papētīt, vai tas nav stereotips, ka latgalieši ir dāsnāki, bet kurzemieki vēsāki – pretimnākoši ļaudis ir visur. Viņš secinājis, ka „austrumu robeža jau nav mainījies, nokampta tikai Abrene”.

Latvijas iepazīšana arī vedinājusi uz domām, ka lietuvieši mums ir brāļi valodas ziņā, bet mentāli tuvāki tomēr igauņi – varbūt to veidojis Livonijas laiks?

Mārīte Milzere
Lāsmas Reimanes foto

APSKATS

Pie kuras mākslas sildīties, kad atnākusi ziema?

Lielākie Rīgas mākslas muzeji novembra beigās un decembra sākumā mūs palutinājuši ar plaša spektra vēltēm. Tie vēruši durvis grandiozām izstādēm, kuras spēs izdabāt dažādas mākslas cienītājam.

Šķietami klasiskais **Mākslas muzejs Rīgas birža** pārsteidz ar ko neierastu – popārtu. Otrais etaps izstāžu ciklā *Ar septiņjūdžu zābakiem. Pietura – Somija*, kas norisinās, gaidot Latvijas Laikmetīgās mākslas muzeja atvēršanu, lielo zāli iedzīvinājis ar spilgtām krāsām un viegli provokatīviem darbiem. Izstādes kontingentu veido skandināvu mākslinieku, kā arī tādu atzītu personību kā Roja Lihtenšteina, Džona Čemberleina, Roberta Raušberga un citu darbi no muzeja *Kiasma* kolekcijas. Tajā ietvertie mākslas darbi lielākoties sniedz tālāk par popārta idejiskajām robežām. Tos piestrāvo sarkastisks piesitiens un patērētājsabiedrības kritika, kas raksturīgi otrās paaudzes popārtistiem. Sasmelties šo košumu un asprātību varēs līdz 7. janvārim.

Izstāžu zālē **Arsenāls** vērojamas divas laikmetīgās mākslas darbu skates. Lielo zāli piepildījuši izstāde *LNMM Jauniešuvumi. 21. gadsimts*, kas būs skatāma līdz 28. janvārim. Tā ļauj apmeklētājam ne tikai izprast Mākslas muzeja kolekcijas veidošanas principus, bet arī iepazīt pēdējo gadu jaunradi. Konservatīvākas mākslas baudītājiem *Arsenāla* apmeklējums varētu likt vilties. Izstāde dod ieskatu ļoti atšķirīgu autoru radošajā veikumā. Mākslas aina, kas paveras, ir tik plaša un neviengabalaina, ka rodas nedaudz pārsātināts iespaids. Savukārt *Arsenāla* radošajā darbnīcā līdz 21. janvārim redzama Reīna Lismaņa izstāde *Mēģinājumi un kļūdas*. Mākslinieka daiļrades moderno savdabību nolasīt ir viegli, dodot ieskatu mūsdienu mediju neierobežoto iespēju gammā.

Katriona Luīze Rožlapa, mākslas zinātniece

Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā durvis vērusi izstāde *Tev ir pienākušas 1243 ziņas. Dzīve pirms interneta. Pēdējā paaudze*. Tā apkopo ne tikai latviešu, bet arī mākslas vēstures kontekstā būtisku ārzemju autoru daiļradi. Idejiski izstāde ataino šķietami neseno pagātni, kopš kuras viss tik strauji attīstījies un tehnoloģiski modernizējies, ka tie šķiet kā sen pagājuši laiki. Tajā tiek runāts par nostalgiju. Šie vēstījumi izskan dažādos medijos – ne tikai mākslā, bet arī laikmeta liecībās. Gremdēties šajās atmiņās varēs līdz 4. februārim. 4. stāva gaišo zāli ar stikla grīdu piepildījuši grafiķim Gunāram Krollim velītā izstāde. Tā parāda viņa darbus 60. un 70. gadu radošajā posmā un pēdējos gados. Izstāde dod ieskatu G.Krolla fantāzijas neierobežotībā, atainojot redzēto, veidojot parafrāzes par ceļojumu iespaidiem un citiem radošā gara izpaudumiem. Šos mākslas darbus var apbrīnot līdz 21. janvārim. Tā nu sagādāties, ka mākslas muzeji apmeklētājus patlaban cienā ar tādu pēdējo desmitgažu mākslas ainu, kas rada piesātinātu un spēcīgu iespaidu, un to ir vērts izbaudīt.

KONKURSS

Atbildi uz jautājumiem par latviešu dziesmām, to izpildītājiem, un varbūt tieši tu saņemsi dziedātāja Laura Reinika 50 populārāko dziesmu grāmatu, kurā ir notis, akordi un dziesmu teksti.

1. Kurā grupas **Pērkonis** dziesmā skan vārdi „Kārna vārna uz slapa kapa man savu patiesību ķērc. Vai tiešām viņa neattapa, ka viss tas – tikai joka pēc?”

- a) Lakstu gailis
b) Dziesma par sapumpuroto zaru
c) Balāde par gulbi

2. Kurš komponējis dziesmu **Bez mums jau nevar tik un tā?**

- a) Uldis Marhilevičs
b) Zigmaris Liepiņš
c) Kaspars Dimīters

3. Cik valodās dziesmas izpildījis džeza dziedātājs **Laimis Rācenājs?**

- a) vairāk nekā 20
b) 13
c) 9

4. Kurš ir vārdu autors dziesmai **Tā es tevi mīlēšu?**

- a) Imants Ziedonis
b) Guntars Račs
c) Jānis Peters

5. Cik koncertu šogad iekļauti **Laura Reinika** turnejā **Es domāšu par tevi?**

- a) 7
b) 10
c) 12

Līdz 12. decembra 11.00 atbildes sūtiet e-pastā aiga.blumberga@kurzemnieks.lv vai iemietiet redakcijas pastkastītē 1905. gada ielā 19, Kuldīgā!

MANS KULTŪRAS NOTIKUMS

„Kultūras pasākumus cenšos apmeklēt vismaz reizi mēnesī. Man un vīram ļoti patīk doties uz izstādēm, koncertiem un teātri. Pēdējā vieta, uz kuru bijām, ir Latvijas Nacionālais mākslas muzejs,” saka kuldīdzniece **Zane Gulbe-Aišpūre**.

Viņa ir gan mākslas baudītāja, gan radītāja, jo ne tikai apmeklē izstādes, bet Rīgā no biroja darba brīvajos brīžos arī pati sēžas pie audekla un glezno. „Nacionālais mākslas muzejs ir lielākā profesionālās mākslas krātuve valstī, kurai ir nozīmīga vieta kultūras vērtību saglabāšanā un popularizēšanā,” stāsta Zane. „Izvēlējos tieši to, jo pēc atjaunošanas ēkā vēl nebiju bijusi. Man patīk tieši gleznas, vēlējās redzēt dažādu autoru darbus. Tā kā pati gleznoju amatiera līmenī, tas bija liels iedvesmas avots – redzēt pat 200 gadu vecus izcilu mākslinieku darbus. Varu tos tikai apbrīnot! Ekspozīcijā ir ne vien vecmeistaru darbi, bet arī mūsdienu mākslinieku gleznojumi, un tie stipri atšķiras. Katram māksliniekam ir sava tehnika

Tuvi vecmeistaru darbi

Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā plašā klāstā ir gan vecmeistaru, gan mūsdienu mākslinieku gleznas.

un izpausmes veids, tomēr nenoliegšu, ka vecmeistaru gleznas uz mani atstāj lielāku iespaidu. Piemēram, Artura Baumaņa 1887. gadā radītā eļļas glezna *Likteņa zirgs* vai Johana Valtera 1897. gadā radītā izteikti impresionistiskā glezna *Tirgus Jelgavā*. Lai kam esmu no tiem, kuriem patīk klasiskais. Protams, muzejā ir arī spilgti mūsdienu autoru darbi. Katram iesaku: ja esat Rīgā, noteikti apmeklējiet Latvijas Nacionālo mākslas muzeju! Varu droši apgalvot, ka ikviens ieraudzīs ko tādu, kas viņam patīks un paliks atmiņā. Vēl mani pārsteidza tas, ka uz muzeju var droši doties ģimenes ar bērniem, jo bērniem tur ir sava programma.”

Lāsma Reimane
Zanes Gulbes-Aišpūres arhīva foto

NOTIKUMU KALENDARS

(līdz nākamajam pielikumam)

KULDĪGĀ

Mākslas namā līdz 2. I Latvijas simtgades izstādes *Skaista mana brāļa sēta* 1. daļa *Mans novads, pagasts* (Kuldīgas novada skolēnu mākslas darbi). Janvārī tiks atklāta centra *Senā klēts* izstāde *Latviešu tautas tērpu raksti*.

Vecajā rātsnamā 17. XII tikšanās ar rakstnieci Karīnu Račko; darbnīcas: 9. XII 12.00 ādas auskari (Ilva Valdmane), 17. XII 12.00 minigleznas (Aiga Vaitkus), 23. XII 12.00 galda dekoratori (Kristīne Mateviča).

Muzejā līdz 15. XII fotokonkursā *Mana Latvija ir...* 37 autoru darbi. Līdz gada beigām *Kuldīgas paletes* izstāde *Nekur nav tik labi kā mājās*. 15. XII 17.00 izstādes *Kuldīgas amatu piederumi* atklāšana.

Mūzikas skolā 8. I pianistes Katrīnas Krojas koncerts. 15. I pianistes Agneses Egļiņas koncerts. 17. I Ventspils reģiona audzēkņu koncerts *Mans mīļākais skaņdarbs, mūzikas skolu beidzot*. 3. II 14.00 Vīgnera dienu koncertā uzstāsies absolventi. 16. II 12.00 operdziedātājas Malvīnes Vīgneres-Grīnbergas 145. jubileja.

Bibliotēkā 12. XII 14.00 Lūcijas Zahares rokdarbu izstādes *Apkallītes laiku lokos* atvēršana. 7. II 17.00 tikšanās ar rakstnieci Daci Judinu-Nīmani.

Kultūras centrā 13. I 17.00 jauniešu deju kolektīvu koncerts *Jaungada kokteilis*. 20. I 19.00 diriģentes Janas Paipas 25. darba jubileja. 13. II 18.00 krājuma *365* atvēršanā Guntars Račs un grupa *Saldās sejas*. 15. II 19.00 levas Kerēvicas un *Mirage Jazz Orchestra* koncerts (latviešu, lietuviešu un somu tautas dziesmas džeza ritmos). 17. II 17.00 *Čigānu mūzikas virpuli*.

Mākslas un radošuma studijā M22 janvārī Ole Lindkvists piedāvās nodarbības pieaugušajiem *Glezno un runā angļiski*, privātnodarbības jauniešiem, mākslas terapijas kursus.

LIEPĀJĀ

Lielajā dzintarā: 17. XII 19.00 grupas *Dagamba* koncerts *#LudwigVanRammstein*. 18. XII 19.00 latviešu Ziemassvētku dziesmas dzied Artūrs Skrastiņš, Aija Andrejeva, Marts Kristiāns Kalniņš, grupa *Putnu balle*. 25. XII 18.00 grupas *Latvian Voices Mazie skumjīte Ziemassvētki*. 26. XII 14.00 Frenka Sinatra Ziemassvētku dziesmas izpilda Daumants Kalniņš un Jelgavas bigbends. 3. II 18.00 etnomūzika *Zem Austras koka*.

Latviešu biedrības namā 31. XII 22.00 Jaungads ar dziedošajiem aktieriem Juri Jopi un Anniju Putniņu, ballē spēlēs grupa *Vintāža*.

Olimpiskajā centrā 30. XII 19.00 TV3 Jaungada šovs, vēltīts raidījumam *Savādi gan*.

Muzejā līdz 30. XII mūziķa Igo grafika un kokgrebumi.

VENTSPILĪ

Jūras vērtos 19. XII 19.00 Rīgas Doma zēnu kora un ģitārista Kaspars Zemīša Ziemassvētku koncerts. 31. XII 22.00 Jaungada balle ar *Eoliku* un *Laika upi*. 12. I 19.00 komiķa Jāņa Skuteļa stāvirāde *Atkal*. 16. I 19.00 grupas *Big AI&The Jokers* jubileja. 31. I 19.00 džeza teātra izrāde *Pēc pusnakts*. 10. II 19.00 *Latvian Blues Band* un dziedātāja Big Daddy Wilson (ASV) koncerts.

Kultūras centrā 31. XII 22.00 balle ar grupu *Galaktika*.

TALSOS

Tautas namā 21. XII 19.00 koncertā Normunds Zušs, Ingars Puncuļš, Ingrīda Balode, Ieva Grēvele, Vadims Miļeščenko un Vītolds Gorņevs. **Pilsētas laukumā** 31. XII 23.00 Jaungada sagaidīšana: ugunsšovs, dziesmu un deju grupa *Rada*, mūziķis Marks Felšs.

SALDŪ

Sporta kompleksā 10. XII 19.00 Laimas Vaikules koncerts. 31. XII 22.00 Jaungada balle. **Pašvaldības ēkas zālē** 29. XII 19.00 humora izrāde *Made in Latvia* (rež. Mārtiņš Egļiens).

Kurzemnieks Pielikums RADQŠĀ Kuldīga

Pielikumu veidoja Iveta Grīniņa, Inguna Spuleniece, Jolanta Hercenberga, Maija Jankovska, Aiga Blumberga, Lāsma Reimane, Aivars Vētrājs. Māksliniece – Inese Slūka. Maketētāja – Laila Liepiņa. Redaktore – Daiga Bitiniece.

Tirāža – 3882. Tālrunis atsauksmēm 63350567, e-pasts: redakcija@kurzemnieks.lv.

ODESA – ar tiešo lidojumu pēc dzīvesprieka

Odesā redzētais, piedzīvotais, izgaršotais, izjustais, pretstatu pilnā un vitālā atmosfēra pārspēja visas cerības.

Melnās jūras pludmalē.

Tipisks Odesas vecpilsētas skats.

Pikets pie Odesas domes, prasot atbildību par nesenu traģiskajā ugunsgrēkā bērnu nometnē bojāgājušajiem.

Sinagoga, kurā viesojāties 20. septembrī, tieši todien tika uzposta ebreju Jaunā gada sagaidīšanai.

Viens no daudzajiem pilsētas pagalmiņiem, kuros kaimiņam ar kaimiņu jāsadzīvo itin draudzīgi.

NO EBREJU JOKIEM

- Nātan, runā, ka tava Fira ir bīstami slima.
- Jā, mans draugs Icik, slima. Bet bīstama viņa ir tikai tad, kad vesela.
- Kāpēc ebreji uz jautājumu vienmēr atbild ar jautājumu?
- Ai, kurš jums teica tādas muļķības?
- Vai tu jau esi iekārtojies?
- Nē, pagaidām strādāju.
- Sakiet, ja es iešu pa kreisi, vai tur būs stacija?
- Tā tur būs arī tad, ja tur neiesiet.
- Riva, kā tev patīk mana jaunā kleita?
- Atvaino, Sāra, es steigšus, un skandāliem man tagad nav laika.
- Rabinovič, kā iet biznesā?
- Ne tik labi, kā gribētos man, un ne tik slikti, kā gribētos jums.
- Nātan, cik būs septiņi reiz astoņi?
- Bet vai mēs pārkam vai pārdo-

EBREJI – PILSĒTAS RAKSTURA VEIDOTĀJI

Daudznacionālās Odesas pirmajos 150 pastāvēšanas gados vismaz 30% iedzīvotāju bijuši ebreji. 19. gs. beigās pilsēta kļuvis par ebreju kultūras centru. Diemžēl ik pa laikam te notikuši ebreju grautiņi, tāpēc daudzi šejienes ebreji devušies uz Palestīnu un Odesā izveidota pirmā cionistu organizācija*. Odesā likvidēti 220 tūkstoši ebreju. Mēs apmeklējām skvēru, kurā atrodas divi memoriāli – Taisnības aleja un Nāves ceļš – piemiņas vietas bojāgājušajiem ebrejiem un arī tiem, kuri centās viņus no nāves paglābt.

Daudz no tā, ko darījuši Odesas ebreji, noticis pirmo reizi: piemēram, tieši te izveidota pirmā ebreju ģimnāzija. Gide uzsvēra, ka viņu audzināšanā svarīga bijusi atziņa – cilvēkam var atņemt naudu, māju, mašīnu un pat grāmatas, taču to, kas galvā, nevar. Zināšanas, izglītība, informācija ir pati svarīgākā pasaulē. „Smadzenes ir orgāns, kas strādā visu laiku!” uzsvēra gide. Taču ebrejiem nerakstīts likums esot – mācībām jābūt patīkamām (krieviski no gides mutes tas skanēja – *obučēņije dolžno bit sladkim*).

KRIMINĀLĀ ODESA

Savu tumšo pagātni odesieši lieliski liek lietā arī tūrismā un mārketingā. Viens no maršrutiem ir *Kriminālā Odesa*. Ekskursijā

var apmeklēt muitu, Ševčenko parku, karantīnas ostu, Čumku, Moldavankas rajonu, kurā dzimis slavenais Miška Japončiks, atzīts mafijas vadonis. Ar vārdu Benijs Kriks viņš pazīstams tiem, kuri lasījuši Īzaka Babela *Odesas stāstus*. Te bijusi kaujas arēna leģendāriem zagļiem un afēristiem, tādiem kā Soņka Zolotoručka (Soņka – zelta roka). Trešā ar kriminālo pasauli saistītā Odesas leģenda ir Grigorijš Kotovskis, kurš bijis gangsteris un banku aplaupītājs un beigās – Sarkanās armijas ģenerālis un augsta ranga padomju funkcionārs.

Šeit darbojusies augstākā zagļu akadēmija, kas gatavojusi kadrus ne tikai Krievijas impērijai, bet arī eksportam. Zagļiem un bandītiem bijuši nerakstīti likumi, piemēram, neaiztikt ārstus, advokātus (var noderēt) un māksliniekus (var iepriecināt). Klīst leģenda par kādu ārstu, kurš atgriezies no darba, un tumšā ielā nā tam atņēmts mētelis un soma. Taču nav pagājis ilgs laiks, kad zaglis klauvējis pie daktera durvīm, jo boss licis ārsta mantas aizgādāt atpakaļ.

Grūti visus nostāstus un leģendas ietilpināt konkrētos laika rāmjos, bet stāstam par Odesas īpašo vēsturisko šarmu tam arī nav būtiskas nozīmes. Piemēram, vēl kāds nostāsts. Likumpārkāpēji kādu laiku izmantojuši tādu triku – kad viņi aizturēti, nosaukuši tādu ielu un mājas numuru, kāds tur nekad nav eksis-

tējis. Tas ilgi uzdots, tā kārtības sargus vazājot aiz deguna, līdz tie blēdību atklājuši.

Kā jau ostas pilsētā, arī Odesā kopš seniem laikiem joprojām ir ielasmeitas, kuras gide nosauc – *devčonki nestrogovo povedeņija* (vaļīgas uzvedības meitenes). Reiz mūsu gide pat viņām lasīja lekciju par pilsētas kultūras notikumiem, par vēsturi un secinājusi – lai ir meitenes ar pievienoto vērtību, kas prot arī inteliģenti sarunāties.

Vedot grupas šajā maršrutā, gide piekrodina: „Būs interesanti. Un, ja paveiksies, mūs aplaupīs.” Paši odesieši pret blēžiem izturas ar sapratni. Piemēram, reiz kāds iztaisījis par invalīdu un uz ielas ubagojis. Kad nauda samesta, viņš aiz stūra pārgērbies, bet odesieši, to redzot, nav nosodījuši, bet – tieši otrādi – teikuši: „Labu darbu izdarījām.”

Jokus latviskojot, tie diemžēl zaudē daļu asprātības, bet dažus, ko dzirdējām Odesā, jau zinājām – tie sen folklorizējušies. Grūti nepiekrist gides sacītajam – humors Odesai vienmēr palīdzējis nevis dzīvot, bet izdzīvot. Lūk, daži izteikumi. „Nepiedzimsti skaista, bet ar dzīvokli Derebasova (skaistākajā, gājēju – aut.) ielā!” „Kur var samainīt naudu? Klieudz skaļāk – drīz vairs nebūs, ko mainīt!” „Karš ta karš, bet pusdienas pēc saraksta!” (*Voina voinoj, no obed po raspisaņiju!*)

Un vēl kāda nianse. Kopš Ri-

šeljē (viens no Odesas dibinātājiem) laikiem te joprojām lietojot uzrunu *madam*. Piemēram, pārpildītā tramvajā no *Privoza* ar lielām somām iesvempjas apaļīga kundze, bet vīrietis, kam viņa uzgrūžas, laipni saka: „Madam, lūdzu, negrūstieties!” „Zem šīs saules, zem šīm debesīm, pie šīs jūras dzimst īpaši ļaudis, un daudzi mani apskauz, ka esmu dzimusi odesiete!” gide sacīja atvadoties.

JĀ TURP BRAUKTU VĒLREIZ

Visskaistākais laiks esot ap 18. maiju, kad viscaur pilsētā ziedot akācijas (tiesa, 60. gados kāds varasvīrs tās pavēlējis izcirst). Tagad pilsētā reibinoši smaržojot arī liepas. Kā jau dienvidu zemē, tur aug platānas un citi mums svešāki koki, augi. Labprāt uzmeklētu Puškina muzeju – viņš trimdā Odesā nodzīvojis gadu, sarakstot divas trešdaļas no *Jevgēņija Oņegina*. Un otrreiz izstaigātu Aleksandra prospekta grāmatu tirdziņu – tur

Odesas pasāža – senais sadzīvo ar mūsdienīgo.

var atrast, ko tik sirds kāro.

Vēl interesants fakts, ka Odesas vecpilsēta tapusi no smilšakmens, kas ņemts no zemes dziļēm, apakšzemes ejām un labirintiem tā pārtopot katakombās. Tās esot vienas no lielākajām pasaulē, un tūristi var tās aplūkot. Un, protams, pludmales – vairāk vai mazāk populāras, viena no vispopulārākajām esot Lanžerona pludmale.

* Cionisti – atbalsta neatkarīgas ebreju valsts pastāvēšanu

ASTROLOĢISKĀ PROGNOZE

Jolanta
Hercenberga,
astroloģe

Pagātnes
izvērtēšana

Līdzīgi kā dabā iestājies gada tumšākais laiks, arī cilvēki tiek mudināti pieklusināt ārējo darbību, lai pievērstos dvēseles procesiem. Līdz Ziemassvētkiem, kad par domāšanu atbildīgais Merkurs ir retrogrāds, ir vērts izvērtēt pagātni, cik vēlmju izdevies piepildīt, un pārdomāt, kas vēl darāms, lai dzīvotu saskaņā ar sevi.

Aunim patiks darbus plānot. Pēkšņi pavērsieni var raisīt neapmierinātību, kas liek sacelt vētru ūdens glāzē. Būs viegli mest ārā visu nederīgo, kas maisās pa kājām.

Vērši apliecinās profesionālītāti, kolēģi to novērtēs. Mājās var nākties pacīnīties par savām interesēm, jo arī tuviniekiem var būt vēlme vilkt segu katram uz

savu pusi.

Dvīņu emocionālā likne svārstīsies. Vēlme piedzīvot ko aizraujošu stāsies pretī pienākumiem. Kompromisi prasīs piepūli.

Vēžiem, lai vairāk nopelnītu, pierādītu priekšniecībai savas spējas un labo gribu, nāksies uzņemties papildu pienākumus. Mājās gaidiet ciemiņus – tie ikdienu darīs jautrāku.

Lauvām der ieklausīties sirdsbalsī un turēties pie ideāliem arī tad, ja ir bail no nezināmā. Prāts kā ideju ģenerators ik pa laikam izsviedīs kādu domu pērlī.

Jaunavu prātu nodarbinās nauda. Vajadzību saraksts augs neatkarīgi no plāniem, būs arī iespēja piepelnīties. Labsajūtas iemesli – pašu spēja sevi noskaņot pozitīvi.

Svariem darbā būs jāatgriežas pie iepriekš paveiktā un arī pie sapņiem. Ģimenes lokā var ienākt jauni cilvēki, ar kuriem kopā taps nākotnes plāni.

Skorpioniem jāizmanto iespē-

ja mainīt dzīves apstākļus: trēt, pārvākties, pārkārtot. Pietiks motivācijas gan ilgākām darba stundām, gan atliktiem darbiem.

Strēlnieku dāsnumu jūfīs viņu mīlie, jo to iepriecināšanai žēlots netiks nekas. Kāds cilvēks jūsu redzeslokā var kļūt nozīmīgāks, nekā šobrīd šķiet.

Mežāžiem spēka un apņēmības pieplūdums jānovirza konkrēta nodoma īstenošanai, citādi enerģija var tikt izmantota cīnīnā ar tiem, kuri patrāpās ceļā.

Ūdensvīriem ģimeniskums un paša ērtības būs prioritātes, tādēļ draugu apciemojumam var tikt pateikts nē. Palutiniet savējos ar ko gardu!

Zivīm rūpēs sabiedriskais statuss, tādēļ tas tiks spodrināts. Traki tam, kurš to nenovērtēs! Izdosies nokārtot iestrēgušu lietu, un tas ļaus atkal brīvi uzelpot.

Čika laiks:

9.XII 0.40 – 1.09,
11.XII 5.02 – 7.01,
13.XII 14.27 – 15.59.

VIEGLATLĒTIKA

No Ventspils ar medaļām

Kuldīgas novada sporta skolas U-14 grupas vieglatlēti no Ventspils sporta skolas *Spars* sacensībām mājup atgriezušies ar labiem panākumiem.

Janīta Antipina palika nepārspēta 60 m (8,3), viņai 3. vieta arī tāllēkšanā (4,62 m). Kristīne

Dubure tikusi pie divām sudraba medaļām: 60 m (8,5) un 150 m (22,2). Divas otrās vietas izcīnījis arī Aleksis Gailītis: 150 m (21,3) un tāllēkšanā (4,60 m). Sanijai Robežniecei bronza 150 m (22,4), sestais rezultāts pildbumbu mešanā (11,16 m), astotais – tāllēkšanā

(3,99 m). Rainers Freibergs bija ceturtais tāllēkšanā (4,28 m) un septītais 60 m (8,9). Raivim Vjakšam 5. vieta tāllēkšanā (4,15 m), 8. vieta – 150 m (23,5). Deila Kristela Cēberga ieguvusi 4. vietu pildbumbu mešanā (11,37 m) un 5. vietu tāllēkšanā (4,21 m).

VOLEJBOLS

Starptautiska turnīra gaisotnē

Pāvela Seļivanova kausa izcīnā volejbolā Rīgā mūsu apvienotā Kuldīgas novada sporta skolas un Skrundas zēnu komanda izcīnījusi 4. vietu.

Turnīrā piedalījās arī Rīgas volejbola skola, Varšavas klubs *Metro* (Polija), volejbola klubs *Min-ska* (Baltkrievija) un vienaudži no Sanktpēterburgas (Krievija).

Mūsu jaunie sportisti Nils Zīle, Ivo Puriņš, Francis Ernests Laškovs, Miks Olafs Matevičs, Rūdis Kadakovskis, Kristians Fokerots,

Rūdis Millers un Dāvis Storķis ar 3:0 pārspēja Rīgas volejbola skolu, bet finālspeļu dienā cīņā par bronzas godalgām ar 1:3 zaudēja vienaudžiem no Polijas.

Šis mūsu puīšiem bija pirmais atbildīgais starptautiskais turnīrs. Kuldīgas rindās par rezultatīvāko atzīts D.Storķis – vidēji spēlē gūtie 14,2 punkti bija ceturtais labākais rādītājs turnīrā. Dāvis bija trešais labākais arī starp bloķētājiem (vidēji spēlē 3,2 rezultatīvi bloki).

Vienlaikus notika turnīrs meitenēm, piekto gadu – *Auroras* kausa izcīnā, kurā šogad Latviju pārstāvēja Rīgas volejbola skola. Sacikstes radītas par godu agrāk slavenajai sieviešu meistarkomandai *Aurora*.

Taču P.Seļivanova kausa izcīnā notika pirmo reizi, un tā organizēta par godu leģendārajam volejbolistam, kurš bijis arī olimpiskais čempions, divkārtējs pasaules un četrkārtējs Eiropas čempions.

Inta Jansone

TELPU FUTBOLS

Kurš šoreiz būs čempions?

Sestdien 10.00 hallē tiks dots starts Kuldīgas novada atklātajam čempionātam telpu futbolā.

Turnīrā pieteikušās desmit komandas. Čempionāts solās būt aizraujošs, jo jau zibens turnīrā varēja redzēt, ka vairākas vienības ir pastiprinājušas sastāvu un gatavas cīņai par čempiona titulu.

Komandas izspēlēs viena apļa turnīru, tad piecas labākās turpinās cīņu par godalgām, bet pārējās – par gandarījuma kausu. Būs arī individuālās balvas nominācijās: rezultatīvākais spēlētājs, labākais vārtsargs u.c.

BASKETBOLS

PIRMIE – KULDĪGAS UN ALSUNGAS BUMBOTĀJI

Kuldīgas novada skolēnu atklātajās sacensībās basketbolā 2002.–2004. g. dzimušo grupā uzvarējuši Kuldīgas Centra vidusskolas (KCV) zēni un Alsungas vidusskolas meitenes.

KCV komandā spēlēja Ralfs Frāms, Daniels Gotfrīdsons, Fran-

cis Ernests Laškovs, Rihards Pilenieks, Ģirts Pūris, Ralfs Kudrovskis, Emīls Veigelts, Mārtiņš Kvāls un Pauls Purviņš. Sudrabs tika V.Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzijai, bet bronza – Skrundas vidusskolai.

Meitenēm bija pieteikušās trīs komandas, taču Kabiles vienība

neieradās. Savstarpējā cīņā uzvara tika Alsungas komandai, kurā spēlēja Emīlija Gudermane, Baiba Gulbe, Elīze Sanija Zerne, Luīze Svilpe, Melisa Noreika, Amanda Punclava un Lilīta Berševica, 2. vietā palika Turlavas meitenes.

STĀRĶA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 29. novembra līdz 6. decembrim piedzimušas septiņas meitenītes un četri puikas.

Vienam puisītim vecāki vārdu vēl domā, divas meitenes nosauktas par Grētu, pārējiem doti šādi vārdi: Marta, Sabīne, Melānija, Vanesa, Dārta, Otto, Rūdolfs, Kevins.

MŪŽĪBĀ AIZGĀJUŠĪ

KULDĪGAS NOVADĀ

Egons Priede (1949)
Elizabete Pučkare (1925)
Ženija Dēnava (1931)
Dainis Stepens (1955)
Vilnis Vācietis (1930)
Vitālijs Āboltiņš (1960)
Māris Kļaviņš (1965)
Jānis Linķis (1940)
Ventis Gauja (1937)
Anna Jākobsone (1932)
Edvīns Zvirbulis (1944)
Anatolijs Maksimovs (1962)
Austra Marija Pūre (1936)
Vladimirs Ivankovs (1941)
Inta Joniņa (1950)
Skaidrīte Reķe (1926)
Velta Golubeva (1931)
Māra Meņģele (1941)
Imants Otmanis (1958)

Regina Tiliba (1935)
Juris Krauze (1927)
Mirdza Neimane (1925)
Velta Pētersone (1948)
Emma Šternberga (1933)
Natālija Ose (1935)
Valija Dzidra Būda (1937)
Andrējs Šetlers (1946)
Elinija Fjodorova (1935)

SKRUNDAS NOVADĀ

Alberts Neilands (1923)
Voldemārs Balodis (1921)
Valija Beierbaha (1925)
Aivars Strapasts-Birznieks (1941)
Velta Ansona (1932)
Modris Jānis Pūpols (1940)
(Sagatavots pēc dzimtsarakstu nodaļu informācijas.)

KONKURSS

Kas tā par vietu pasaulē?

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

57. kārtā

Vēsturiski nozīmīgā ēka tiek saukta par Zilo mošeju, jo tās apdare veidota no flīzēm ar ziliem ornamentu gleznojumiem. Tā celta no 1609. līdz 1616. gadam. Arī šīs mošejas kompleksā ietilpst kapliņas, medrese (skola) un slimnīca. Tā ir viena no galvenajām tūristu apskates vietām valstī. To uzskata par pēdējo lielāko Osmaņu impērijas arhitektūras klasiskā perioda mošeju.

Atbildes gaidām līdz 13. decembra 11.00; tās sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

56. kārtas atbilde: Bohinjas ieleja atrodas Triglavas Nacionālajā parkā, Juliāna Alpos, Slovēnijā.

Pareizi atbildējuši: Daiga Rozevska, Indra Ābelīte, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, Juris Liekniņš, Vilnis Bēniņš.

DAMBRETE

Tiek pie otra titula

Kuldīgas novada atklātajā čempionātā 64 lauciņu dambretē vīriešiem uzvarējis Jānis Rūtiņš, sievietēm – Justīne Ansona.

Kurzemnieks jau rakstīja, ka nesen abi kļuva par novada čempioniem 100 lauciņu dambretē.

Vīriešiem 2. vietā – Pēteris Gailāns, 3. – Artis Rancāns. Sievietēm sudrabs tika Valdai Meirei no Liepājas, bronza – Zentai Jēgerei. U-13 grupā pirmais ir Roberts Serpāns, otrs – Daniels Siders no Ventspils, trešais – ventspilnieks Miks Āpsis. Šajā grupā meitenēm uzvarēja Olīta Skrube, 2. vietā Anastasija Martiņenko (Ventspils), 3. – Adriana Brūvere.

Nākamajā dienā dambretisti devās uz Ventpili, lai piedalītos Jaunrades nama kausa izcīņā 64 lauciņu dambretē. Par uzvarētāju kļuva J.Ansona, otrs bija A.Rancāns (viņam 1. vieta starp U-16 grupas zēniem), bet Evelīnai Rancānei 3. vieta starp U-10 grupas meitenēm.

PĀRDOD

No Beļģijas **FORD MONDEO**, 2007, universāls, 2,0, D, *Ghia Titanium* vispilnākā komplektācija, teicamā stāvoklī. Tālr. 26318731.

TRAKTORU T40 ar lāpstu. Tālr. 29433718.

EKSKAVATORU Jumz. Tālr. 26387644.

Jaunus **SĒŽAMMAISUS**. Tālr. 29123500.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Iespējams līzings. Mucenieku iela 25, tālr. 28448638, Gravas iela 1 (*Elvi*), tālr. 28378818.

Pārdod visu veidu **ŽALŪZIJAS**. Labas cenas un izpildes termiņi. Atlaides gatavo izmēru žalūzijām. Mucenieku iela 25, Kuldīga. Tālr. 28448638.

ŪDENS MUCU (3 m³), *T40* priekšējā tilta vidusdaļu, *T40* aizmugurējo tiltu ar sānu pārvadiem. Tālr. 26516477.

BARĪBAS sagatavošanas mašīnu *MKU-T-3*; motorzāģi *Taiga 214 E*; dakšgreiferu *PG-0,2*; greiferkausu *Nokka 2551*; VAZ motoru, elektromotorus un citus rīkus. Tālr. 28796514.

CŪKGAĻU, 2,50 EUR/kg. Tālr. 25729801.

JĒRA GAĻU. Tālr. 29254530.

KVIEŠUS, rudzus, piegāde. Tālr. 29560864.

Lēti pārdod **MEDU** ar piegādi mājās sestdien, 9. decembrī. Tālr. 26441406.

Sausu, skaldītu **MALKU** ar piegādi. Tālr. 27885688.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Ātra piegāde. Tālr. 26627800.

Sausu, skaldītu bērza **MALKU** maisos. Tālr. 26544462.

SIA *AJG plus* – sazāģētu lapkoku nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Ar piegādi pārdod sausu, skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus, 3 m garu lapkoku meža malku. Tālr. 29249578.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29142702.

SMILTI, granti, grants-šķembu maisījumu. Piegāde. Tālr. 28748746.

ZOOBIRŽA

Dāvina **KUCĒNUS**, puikas, 2 mēn., Siekšātē. Tālr. 27615205.

VĒLAS ĪRĒT

Jauna ģimene meklē **DZĪVOKLI** Kuldīgā. Tālr. 20337118.

PĒRK

SIA *Lāses AM* par labām cenām iepērk **GOVIS, BUĻĻUS, TELES** (kautsvārā) un **CŪKAS** (dzīvsvārā).

Transports bez maksas. Ir piemaksas par nodoto lopu daudzumu. Tālr. 29353243, e-pasts: lases@inbox.lv.

SIA *Kurzemes Gaļsaimnieks* – **BUĻĻUS, GOVIS, TELES**. Transports bez maksas. Tālr. 63454845, 26569362, 26436271.

SIA *Valinda* – **GOVIS, BUĻĻUS, TELES**. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

SIA *AIBI* iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, TEĻUS, JĒRUS**. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 20238990.

Z/s *SMAIDAS* pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

Grūsnas **TELES**. Tālr. 26516144.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 28394754.

Vieglās **AUTOMAŠĪNAS**, traktoru **PIEKABES, INVENTĀRU**. Tālr. 26104984.

GAZ21, GAZ 24, GAZ 24-10. Tālr. 29287258.

Pērku vai īrēju **GARĀŽU** Virkas ielas apkaimē. Tālr. 26794323.

MEŽUS, CIRSMAS, MALKU – ātra un laba samaksa. Palīdz noformēt dokumentus. Tālr. 26544462.

LATVIJAS MEŽU FONDS pērk **CIRSMAS, MEŽUS** un lauksaimniecības **ZEMI** visā Latvijā. Var būt ar apgrūtinājumu un bez taksācijas. Cenas augstas. Samaksa tūlītēja. Tālr. 29711172.

SIA *PRIEDES AG* pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** un **CIRSMAS**. Tūlītēja, visaugstākā samaksa. Tālr. 26993794.

Pērku **ĪPAŠUMUS AR MEŽU**, cirsma. Tālr. 25770062.

Bērza, ozola, oša, melnalkšņa **ZĀGBALĶUS**. Tālr. 29428876.

MALKU katlumājā. Tālr. 29254530.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 25551787.

Veco **PAPĪRA NAUDU**, monētas, saktas, apbalvojumus, figūras. Tālr. 26499892.

Dārgi pērk apaļas un ovālas necaurspīdīgas **DZINTARA KRELLES**. Tālr. 20323336.

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieņemt B, BE, C, CE, 95. koda autovadītāju kursiem Kuldīgā, ir dienas un vakara grupas. Sākums 11. decembrī. Sīkāka informācija pa tālr. 29491388, 63322550.

MODRA AUTOSKOLA rīko 95. koda kursus Kuldīgā, Pētera ielā 5. Sākums 9. decembrī. Tālr. 26120089.

Kuldīgās MMB rīko **JAUNO MEDNIKU** un **MEDĪBU VADĪTĀJU** kursus. Tālr. 29237545.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērk zarus šķeldošānai un cirsmas izstrādei. Tālr. 29150380, 26458900.

ZĀĢĒJAM BALĶUS dēļos klienta sētā. Tālr. 26547957.

KOPJAM jaunaudzes. Tālr. 25285565.

Ātri un lēti ierīko **DZIĻURBUMU**. Tālr. 29605105, 28205914.

TĪRA un remontē akas. Tālr. 27448331.

TĪRA dziļurbumus. Tālr. 29296723.

Dziedniece Sāra

- Dziedināšana
- Pareģošana
- Atbrīvošana no dažādām atkarībām (alkohola, azartspēlēm u.c.)

Tel. pierakstam 26381988
Pieņems Kuldīgā 12., 19. decembrī!

Sertifikāta Nr. 67

PATEICĪBA

Paldies mammītes **NATĀLIJAS** bijušajām darba kolēģēm, mūsu ģimenes draugiem, kuri atnāca no viņas atvadīties. Liels paldies *Vita Brevis* kolektīvam.

Meita

LĪDZJŪTĪBAS

Es zinu, šai dienā pār mani Tu rokas svētījot kļauj, kaut vienīgi plandošā svece jaust tavu tuvumu ļauj.

/K.Apškrūma./

Izsakām dziļu līdzjūtību Sergejam Jaskičam, māti mūžībā pavadot.

A/s *Sadales tīkls* kolektīvs

Kā negribas ticēt, Ka cilvēks var tā – No gaišas dienas aiziet mūžībā.

/Ā.Elksne./

Skumju brīdī dalām bēdu smagumu ar Irēnu, Lienīti, Arti un viņu ģimenēm, **VIESTURU ĀBOLTU** pēdējā gaitā pavadot.

Velga, Juris

Laiks šovakar vairs neies slīdēs, Būs puķes skumjas, bišu medus rūgtis, Uz tāliem ciemiem kumeļš netiks jūgtis, Un jasmīns zarains maijā neuzziedēs.

/E.Virza./

Jūtam līdzī Irēnai un piederīgajiem, **VIESTURU** mūžībā pavadot.

Draugu pulciņš no Priedaines bibliotēkas

Brīdī laika man dzīvot, Nedzīvot saules mūžu; Ūdenim, akmenim, Tiem dzīvot saules mūžu.

/T.dz./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Artim Āboltam, tēvu aizsaulē aizvadot.

Tieto Latvia kolektīvs

Reiz nozied viss, kam ziedu krāšņums dots, Tik paliek mūžs, ar darbiem vainagots.

/Ā.Elksne./

Jūtam līdzī Irēnītei un ģimenei, no **VIESTURA** atvadoties.

Liene, Maija, Brita

Kas var zvaigznes izskaitīt, Kas mēnesi aiztecēt? Kas var manu dvēselīti Pie Dieviņa aizrunāt?

/T.dz./

Līdzjūtība Guntim Rožkalnam un tuviniekiem, mammīti **VELTU** pavadot mūžībā.

Maruta, Dace, Aija, Ināra, Laimonis

Ir sāpes, ko nevar dalīt uz pusēm, Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.

/R.Skujņa./

Skumju brīdī esam kopā ar **VIESTURU ĀBOLTA** tuviniekiem.

SIA *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* kolektīvs

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā **VELTA EMĪLIJA ROŽKALNE** (18.11.1934. – 06.12.2017.).
Izvadīšana sestdien, 9. decembrī, 14.00 no kapličas Aizputes ielā uz Zvinguļu kapiem
Īvandes pagastā. Piederīgie

Par sporta pasākumiem, rezultātiem informē jiet

e-pastā: intajansone@kurzemnieks.lv!

AUTOSPORTS

Iegriež ziemas kausu

Kurzemes ziemas kausa izcīņas pirmajā posmā autosportā labs starts izdevies vairākiem mūsu novadu autobraucējiem.

Vaiņodes lidlaukā, ko klāja ledus, sniegs un ūdens, sacentās vairāk nekā 70 interesentu 11 ieskaites klasēs. Katrā ātrākie noteikti, ņemot vērā divus no trim braucieniem.

RWD klasē pirmais bija Mār-

cis Martinovs, otrais – Kristaps Martinovs (abi no Alsungas, *BMW M3*), trešais – Gatis Dreibe (Kuldīga, *BMW*). RWD/R klasē pirmais – M.Martinovs, otrais – Artis Jēkabsons (Kuldīga, *BMW*), trešais – G.Dreibe. 2WD *Open* klasē pirmais un otrais – Kristaps un Mārcis Martinovi, trešais – G.Dreibe. Junioru klasē uzvarēja Kristaps Kronbergs (Al-

sunga, *BMW*).

Biedrības *EVE autosports* rīkotajā ziemas kausa izcīņā standarta un sporta automašīnām otrais posms paredzēts 23. decembrī, trešais – 7. janvārī, ceturtais (kā nakts sacīkstes) – 19. janvārī, piektais – 11. februārī, sestais – 25. februārī.

Inta Jansone

Uzsauc Kurzemnieku omai vai opim!

Abonē laikrakstu jebkurā pasta nodaļā, internetā vai redakcijā!

KĀRTĪGS KURZEMNIEKS LASA KURZEMNIEKU!

INTERESANTI

Viedierīces un smadzeņu ķīmija

No ekrāniem izvairīties grūti – tie ir visur. Lai gan ilgtermiņa ietekme joprojām tiek pētīta, pārmērīgas interneta un viedtālrunu izmantošanas sekas ir labi dokumentētas. *Patoloģiskais* lietojums saistīts ar depresiju pusaudžiem, tas var pat samazināt smadzeņu pelēko masu. Jauns pētījums liecina, ka tiek nodarīts kaitējums smadzeņu ķīmijai. Neiroradioloģijas profesors Hjung Suk Seo no Dienvidkorejas universitātes interneta atkarīgo pusaudžu smadzenēs konstatēja ķīmisku nelīdzsvarotību. Tā bija līdzīga tai, kāda novērota cilvēkiem, kuriem ir trauksme un depresija. Pētījumā izmantota magnētiskās rezonanses spektroskopija, kas var atklāt pārmaiņas smadzeņu ķīmiskajā sastāvā. Tomēr labā ziņa ir tā, ka nelīdzsvarotība izzūd vairāku nedēļu laikā, izmantojot psihoterapijas veidu, ko sauc par kognitīvās uzvedības terapiju.

JOKI

– Pēterīt, klausies frāzi: „Es meklēju līgavaini”. Kas tas par laiku?
– Zaudēts, skolotāj.

.....
Reizēm cilvēks ir laimīgs tikai tāpēc, ka viņam ir slikta atmiņa.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 8. DECEMBRĪ

Dienas garums – 6 st. 56 min.
Saule lec 8.47, riet 15.43.

Naktī +4°...+5°

R A D
5-6 m/s

Dienā +3°...+6°

R A D
3-4 m/s

RĪT, 9. DECEMBRĪ

Dienas garums – 6 st. 54 min.
Saule lec 8.49, riet 15.43.

Naktī +1°...+2°

R A D
5-6 m/s

Dienā +1°...+2°

R A D
7-9 m/s

PARĪT, 10. DECEMBRĪ

Dienas garums – 6 st. 53 min.
Saule lec 8.50, riet 15.43.

Naktī +2°...+3°

R A D
5-7 m/s

Dienā -1°...+3°

R A D
6-7 m/s

VESELĪBAS CENTRS 4 SPECIĀLISTI KULDĪGĀ!

DERMATOLOĢIJAS KLĪNIKA
VESELĪBAS CENTRA 4 FILIĀLE

15. DECEMBRĪ NO PLKST. 10:00 - 17:00 KULDĪGAS SLIMNĪCĀ KONSULTĒSUN PIENĒMS PACIENTUS KOSMETOLOĢE:

Dr. EDĪTE SAUKĀNE
"Veselības centrs" filiāles
"Wellslim centrs" kosmetoloģe.

Cenas:
Kosmetologa konsultācija - 5 EUR
Pirmajai procedūrai -20% atlaide

Pieraksts pa tālr.:
20 550 550
9.00 - 17.00
darba dienās

UZZINI VAIRĀK: 20 550 550 www.dermaclinic.lv

LOGI UN DURVIS *Ziemas atlaides logiem līdz 48%!*
Akcija līdz 31.12.2017.

- ŽALŪZIJAS
- GARĀŽU VĀRTI
- METĀLA DURVIS
- PRETINSEKTU SIETI
- PVC LOGU UN DURVJU REMONTS

Kuldīga, Vakara iela 15. www.montaznieksde.lv
MONTĀŽNIEKS DE
Tel. / fax 63323281, mob. 26179829

KUREKSS

PĒRK
cirsma
mežu īpašumā
skujkoku zāgbaļķus

Zvaniet, nāciet, vienosimies, piedāvāsim Jums visizdevīgāko risinājumu!

APMAKSA TŪLĪTĒJA!

BEZMAKSAS ZĀGBAĻĶU TRANSPORTS uz SIA KUREKSS Ventpils, Kuldīgas un Dundagas novados

- Cirsma, meža īpašumi: tālr. 63624364, 29403378;
- zāgbaļķi: tālr. 29141474;
- transporta pakalpojumi: tālr. 29133213, 26551033

www.kurekss.lv

mežsaimnieks
Mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība

Bezmaksas konsultācija mežu audzēšanas un Eiropas finansējuma piesaistes jautājumos uz vietas jūsu īpašumā.

Konsultē kooperatīvās sabiedrības Mežsaimnieks mežkopības speciālists.
Informācijai tālr. 29232782.
info@mezsaimnieks.lv; www.mezsaimnieks.lv

Konsultācijas un šo reklāmu finansē Eiropas Savienība

SIA STILLS,
Talsu nov. Laidzē
pērk zāgbaļķus:

- **OZOLA ZĀGBAĻĶUS**
no 24 cm/d
A klase no 160 līdz 330 eiro/m³
1. šķira no 120 līdz 170 eiro/m³
2. šķira 90 līdz 120 eiro/m³
- **OŠA ZĀGBAĻĶUS**
no 24 cm/d
A klase 120 līdz 180 eiro/m³
1. šķira 80 līdz 120 eiro/m³
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 29463811, 29334955.

PĒRKAM

- * *Augošu koku cirsma un sortimentus pie ceļa;*
- * *Papīrmalku ostās: (Rīgā, Mērsragā, Liepājā)*

Palīdzam noformēt dokumentus, veicam cirsma iestīgošanu, dastošanu, novērtēšanu.

Metsä

Telefoni informācijai: 29196926
www.metsaforest.com/lv

SIA **LATEIRA**

pērk CIRSMAS, MEŽA ĪPAŠUMUS.

- Palīdz noformēt dokumentus,
- veic cirsma iestīgošanu, dastošanu, novērtēšanu.

Tālr. 63428509, 27020562, 29997742, fakss 63428523,
e-pasts: info@lateira.lv.

DECEMBRA ERUDĪTS

Ar kādu protozinātni nodarbojās vācbaltu teologs G.F.Stenders papildus viņa interesei par latviešu valodu un folkloru?

Atbildes līdz 12. decembra 12.00 atsūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv.

Atbilde: dokumentālā filma *Šķērsiela* (1988; režisors Ivars Seleckis) – vienīgais latviešu režisora darbs, kas ieguvis Eiropas Kino balvu.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Ingars Neimanis.

MILĀS KEPIŅAS

Vakara iela 5, Kuldīgā,
-15% gulvietām,

- aptieka • ambulance
- patversme • viesnīca

Tālr. 26336191, dr. Marita Līdaka.
Darba laiks: 10.00–18.00.
Slēgts: trešdien, sestdien, svētdien.

Esī mūsdienīgs!

www.307.lv
Sludinājumus laikrakstā **Kurzemnieks** iesniedz ērti no sava datora

307.lv

Lielais decembra KONKURSS

Kurzemnieks kopā ar draugiem dāvanas nes...

RUMBAS KVARTETS jautā:
„Savā jaunajā studijas albumā *Vecmeistara dziedātās dziesmas* esam iekļāvuši 11 Eduarda Rozenštrauha kompozīcijas. Kurā gadā E. Rozenštrauks ir dzimis?”

Ja zini atbildi, droši zvani ŠODIEN, 8. decembrī, no 15.00 līdz 16.00 pa tālr. 25466688.

Atbilde (6. decembrī) Apzīmējumā norādīta glāzīte un dakšiņa. Dāvanu no iepakojumu veikala saņem **Vita Jurenovska**. Jums jādodas uz veikalu Pilsētas laukumā 7.